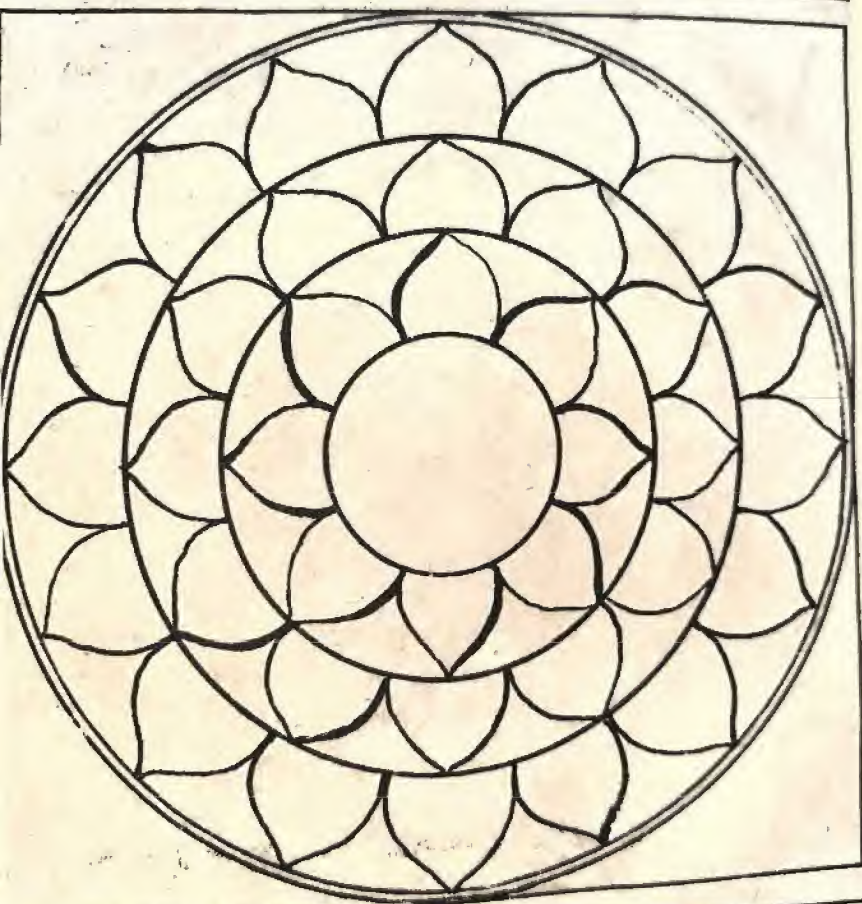

विष्णुसुक्तम्

—

॥

శతానందవృత్తిః.

ఓంహారణ్యవజ్రకత్యస్య పంచదశర్చస్య సూక్తస్య ।
 జాతవేదాగ్నిర్దుర్దౌమహలక్షీర్దేవతా । శ్రీంబీజం - (హింశక్తిః-
 క్షింకీలకం - లక్షీ ప్రసాదసిద్ధ్యధైర్యవినియోగః । త్రామిత్యాది
 పదంగన్యాసం॥ ధ్యానం॥ యాసాపత్యాసనస్తావిపులకటితటీ పద్మ
 ప్రతాయతాక్షీ గంభీరావర్తనాభిస్తన భరనమితా శుభ్రవస్త్రా
 తరీయా । లక్షీర్దివ్యైర్జేంద్రైర్మణిగణాచితై స్సాన్నిహితా
 హేమ కుంభైర్నికత్యంసా పద్మహస్తామమ వసతు గృహేసర్వ
 మాంగల్యాయుక్తా ॥ ఇతిధ్యాత్వ ముద్రాప్రదశ్యక సూక్తం
 ప్రజపేత్ ॥

మహాలక్షీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

శ్రీసూక్తయంత్రం వత్సామి మహాలక్ష్మ్యవిశేషతః । సర్వ
 సౌభాగ్యదంపుణ్యం సర్వపాపప్రణాశనం ।

కర్ణికాకేసరోపేతం వస్వాదిత్యదశంభవేత్ । పాదకం
 పత్రమాలిఖ్య భూభురణసమన్వితం ।

శ్రీబీజంసాధ్య సంయుక్తం కర్ణికాయాంవిలిఖ్యతు । వస్వా
 దిత్యర్చ్యస్తసంఖ్యా వ్రతైర్హృదియధాక్రమం । శ్రీసూక్త ముచయ

ధార్థ మాత్మ్యచతతోబహిః । యశ్చచిప్రయతోభూత్వా ఋచా
మాత్మకయాపిచ । సంవెష్ట్యచథరాబింబ కోణేషుశ్రియమావిభేత్.

శ్రీసూక్తయంత్రమేతత్తు ధారయద్యోయభావిధి - పుత్రా
రోగ్యధరాధాన్య ధనగోసత్యశాలినీం - లభ్యాతుబహుశాం లక్ష్మీం
జీవేచ్ఛశరదాంశతం - ఇదంయంత్రం తామ్రపత్రే లిఖిత్వాచ
సుబుద్ధిమాన్ - ముత్వాజ్యైస్సత్తుసంవీతం సంస్థాప్యాంకణభూ
తల - పరిచారయతాంలక్ష్మీం పూజయేత్పూర్వమాగ్ధతః - చతు
ర్థ్యంతేనసూక్తేన మహాలక్ష్మీంసమర్చయేత్ - సర్వాణ్యభ్యుపహ
రాసి సూక్తేనైవతుకారయేత్ - దేవీంసాదరణం పూజ్య శ్రీ
బలించవిధాయచ - ఎవమాచరతః పుంసోవర్ధంతే సర్వసంపదః-
పుత్రైఃపౌత్రైః పృథాదాదై రిష్టైశ్చవివిధైర్ధనైః - వానైరత్వైర
సంఖ్యాతై ర్గోభిస్సమృషభైరపి - తస్మిన్లపహమహాలక్ష్మీ ర్వసత్యా
భూతసంప్లవం - భూతప్రేతపిశాచాద్యై ర్మహారోగైర్మబాధ్యతే -
అపమృత్యుశ్చనైవాస్తి తస్మిన్దేహేచతుర్ముఖ - సర్వైశ్చర్వం శు
పాతస్యనృత్యంతి నిధయస్సరా - అచలాశ్రీ ర్మహాలక్ష్మీ ర్వసతిం
కురుతేసదా. ఋగ్వేదే శ్రీసూక్తే ప్రథమాఋక్.

మహాలక్ష్మీరత్నకోశ (శ్రీ)భగవాన్-సూక్తజ్యైవవిధిప్రొత్తం

శ్రీసూక్త భావ్యం.

x

ప్రజ్ఞాకంచవదామ్యహం) అస్యశ్రీ శ్రీసూక్త ప్రథమముక్
 మహామంత్రస్య - జాతవేదముషిః - అనుష్టుప్ ఛందః - సర్వ
 సౌభాగ్యదాయినీ శ్రీమహాలక్ష్మీర్దేవతా - హిరణ్యవర్ణామితిబీజం -
 స్వాహాశక్తిః - శ్రీంహ్రీంక్షీంకీలకం (శ్రీంబీజం - హ్రీం శక్తిః -
 క్షీం కీలకం) ఇతిశానాదవృత్తా -) శ్రీసూక్త ప్రథమముజ్జహ
 మంత్ర ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపేవినియోగః - హిరణ్యవర్ణాం - అంగు
 స్థాభ్యాంనమః - హరిణీం - తజానీ - సువర్ణ రజతస్రజాం -
 మధ్యమా - చంద్రాం - అనామికా - హిరణ్మయీం - కనిష్ఠికా
 భ్యాం - లక్ష్మీం - కరతలకర - నమః - ఎవంహృదయాదిస్యాసః -
 ధ్యానభేదం ప్రవక్ష్యామి సర్వసౌభాగ్యసిద్ధయే ॥ కాంత్యాకాంచ
 నసన్నిధాం హరిణి ప్రత్యౌశ్చతుర్భుగైర్జూప్త క్షీప్తహిరణ్మయా
 వృతఘృతైరాసిచ్యుతానాం శ్రియం । నానారత్న సముజ్వలాం
 కరలసత్పద్మాం కిరీటోజ్వలాం క్షౌమాబద్ధనితంబ చింబలసీతాం
 పండరవిందస్థితాం । పంచపూజా.

ముగ్ధే శ్రీసూక్త ప్రథమాముక్.

ఓమ్॥ హిరణ్యవర్ణాంహరిణీం సువర్ణరజత స్రజామ్ ।
 చంద్రాంహిరణ్మయీంలక్ష్మీంజాతవేదోమ ఆవహ॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

ఓమ్॥ వేదార్థస్య ప్రకాశేన తమోహార్ద్రం నివారయన్ ।

పుమగ్ధాంశ్చ తురోదేయా ద్విద్యాతీర్థమహేశ్వరః॥ *

ప్రథమవర్గే ప్రథమూఋక్॥ హిరణ్యవర్ణా మిత్యాదికా ।
 హేటాతపేదః - జాతప్రజ్ఞ - అశ్వేత్వం । హిరణ్యవర్ణాం - హిర
 ణ్యస్య సువర్ణస్యేవ వర్ణంకా నిర్వస్యాస్తాం । హరిణీం - హరిత
 వర్ణాం, హరిణీ రూపధరాంవా । శ్రీభృకత్వాహరిణీ రూపమర
 జ్యేసం చ చారహః, - ఇతి పురాణాత్ । సువర్ణరజతస్రజాం - సువ
 ర్ణపుష్పపుష్పాని సువర్ణాని - ఏవం రజతస్య రజతాని, తేషాం స్రజా
 మాలాయస్యాస్తాం - స్రక్సాహచర్యాత్పుష్పాణీత్య వగమ్యతే -
 పుష్పసాదృశ్యాత్ పుష్పఫలేత్యాదినాలుక్ - ఆబంధైవహలస్తా
 నాపి, ఇత్యాది - యద్వా సువర్ణ రజతవికృతశృంఖలాం । సుష్టు
 వర్ణోయస్య తత్సువణ్ణం యద్రజితంచ తత్సుష్టుస్రజాంతద్వి కృత
 శృంఖలాంవా - చద్రాం - చద్రీవత్ప్రకాశమానాం । తద్రూ
 పేణా వస్థితాంవా । హిరణ్మయీం - హిరణ్యస్వరూపాం । హిర
 ణ్యవిగ్రహంవా । లక్ష్మీం - లక్ష్మణవతీం । లక్ష్మీర్నామ లక్ష్మణాదితి నిరు
 క్తాత్ । ఏవం రూపాంశ్చైవం । మే - మహ్యం - మదగ్ధం । ఆ

వహ - అహ్వయ! అగ్నేదేవహూతృత్వా దాహ్వనంతదధీన
మితిభావః॥౧॥

హిరణ్యవర్ణామితి ప్రథమాముక్ । హేజాతవేదః - అగ్నే!
హిరణ్యవర్ణాం - స్వర్ణకాంతిం । హరిణీం - హరితవర్ణాం హరి
ద్రాణాం । సువర్ణరజతస్రజాం - హేమరౌప్యమయకమలమాలాం ।
చంద్రాం - సకలజనాష్టాదకారిణీం - హిరణ్మయీం - హిరణ్య
స్వరూపాం । ఏతాదృశీంలక్ష్మీంమే - మమసర్వాభిష్టసాధనాయ ।
అవహ - ప్రేషయ॥౧॥

శ్రీకంఠభాష్యమ్.

ఓంహిరణ్యవర్ణామితిసూక్తే నాగ్నింప్రార్థయేత్ - అగ్ని
స్తుష్టోయజమానాయ శ్రియంప్రయచ్ఛతి । అగ్నిస్తురుద్రవివ! రుద్రో
వావిషోఽగ్నిః ఇతిశ్రుతేః । రుద్రోహిపురుషః । పురుషోవైరుద్రః
ఇతిశ్రుతేః । తస్యపత్నిభగవత్యుమేవలక్ష్మీః । హీశ్చ తే లక్ష్మీశ్చ
పత్నీ ఇతిపురుషసూక్తోక్తేః । పురుషోహిమహాదేవశ్చివః - వేదా
హమేతం పురుషంమహంతమితితత్రైవోక్తేః । తథాచ అగ్నిస్వరూ
పిణః పరమేశ్వరస్యోపాసనేన తచ్ఛక్తివిభూతేర్మహాలక్ష్మ్యోప్రాప్తి
ర్భవిష్యతీతినిధ్ధం । ధనార్థిభిరగ్నిగుహాశ్య బిశ్వరాచభిభిశ్వర ఇ

త్యాజిస్త్యతే । ఆరోగ్యంభాస్కరానిచ్చే చ్చియమిచ్చేద్ధతాశ
 వాత్ । విశ్వర్యమిశ్వరానిచ్చేద్ధోక్షమిచ్చేజ్జనాదకనాదితి॥ సూక్త
 ఋవద్దపశ్చదశ । హిరణ్యవర్ణామితప్రథమాఋక్ । అస్యార్థః -
 హిరణ్యవర్ణాం - హిరణ్యవర్ణరూపాం । జ్ఞానమాత్మనిభాసూర్యే
 చద్రేజ్యోత్స్నానభేద్యనిః । వర్ణోహిరణ్యేపయసి ఘృతంత్యమసిమా
 తృకె ఇతిశ్రీస్తుతావగస్త్యకైః । హిరణ్యవర్ణాం మనిమాపురాం
 ఘ్రిం ప్రసన్నవక్త్రాంశుకపద్మహస్తాం । విశాలశ్రేతీం ప్రణమామి
 గౌరీంచచోవిదం వాచముదీరయంతంఇతి శైమిన్యకైః । హిరణ్యవర్ణ
 సదృగ్వర్ణావా । తప్తస్వర్ణసవర్ణాభామిని శ్రీపురాణాచ్చ । హరి
 ణీం - హరిణీరూపాం । యజ్ఞోగ్నిర్భుగరూపేణ భావశిస్తపురా
 ధ్వరే । రుద్రస్త్యాకృష్య తచ్చక్రిం మృగింజగ్రాహవైష్ణవీం ఇవై
 వర్తదక్షాధ్వరాధ్యాయాకైః । అథవాహరిణీం - హరిద్రాధాం హరి
 ద్ర చూర్ణ లిప్తత్వాద్వా - హరిణీం పూజయే ద్దుగాణం హరి
 ద్రాచూర్ణనిమిత్తాం ఇతి హరిద్రాగౌరీవ్రతకల్పోక్తైః । సువ
 ర్ణ రజతస్రజాం - సువర్ణ మయ్యః రజతమయ్యశ్చ స్రజఃహారాః
 యస్యాస్తాం । చంద్రాం - చది ఆహ్లాదనెదీప్తచ, రకిచంద్రామితి
 టాబంతంరూపం - ఆహ్లాదికాంప్రకాశాంచ । జ్ఞానానందస్వరూ
 పిణీమితియావత్ - చద్రేవిద్యమానా చాంద్రి చంద్రికా చంద్రేతి

వివక్ష్యతే। పౌర్ణమిస్యాం చంద్రబింబభ్యాత్వా శ్రీలలితాం వి
 తాం ఇతి హయగ్రీవోక్తేః। హిరణ్మయీం - వికారార్థమయట్ -
 హిరణ్యోత్పన్నావికృతాం। తత్సవర్ణమభవత్ - ఇతిశ్రుతేః। పరి
 త్రమయీంవా - పరిత్రంవైహిరణ్యం ఇతిశ్రుతేః - మూలప్రకృతే
 గ్భగతేః పరిణామ్యుపాదానత్వేననైవహిరణ్య రూపేణ పరిణతేతి
 భావః। హిరణ్యరేతసశ్శంభోశ్శక్తిఃప్రోక్తా హిరణ్మయీ। ధనా
 ధిరుపాప్యైషా జాతవేదసీసర్వదా ఇతి తాళికా పురాణ వచ
 నాత్। ద్రామర్యాధేమయట్। హిరణ్మయీం - హిరణ్యప్రచురాం।
 ప్రాచుర్యంచస్వ సమానాధికరణ సజాతీయాలృత్వరూపం స్వ
 యధికరణ విజాతీయాలృత్వరూపంవా। తేనచ ధనాధికాంభాగ్య
 సమృద్ధాం విత్తపూర్ణామితిభావః। లక్ష్మీం - శోభాసంపత్తిపద్ధా
 రూపాం। శోభాసంపత్తిపద్ధానులక్ష్మీ ద్వీరపికళ్యతే - ఇతికోశా
 త్। యద్వాలక్షణవతీం। లలితాశారదాలక్ష్మీరైకైవ భగవత్సు
 మా। తత్తల్లక్షణసంయుక్తా పురుషార్థప్రదానృణాం ఇతిదేవీ పురా
 ణోక్తేః। తాదృశింక్రియం మేమహ్య మావహ ఆకారయేతిజాత
 వేదసమగ్నింప్రార్థయేత్॥౧॥

ఓమ్॥ హిరణ్యవర్ణామితి ఋక్సామయజుర్భువిశ్వాభిమిక్తే। హిరణ్యం
 విష్ణురాభ్యాత సస్యవర్ణస్తునైష్టవీ। లక్ష్మీహిరణ్యవర్ణేతి శ్రుయ

తేనకప్రభేతి శ్రీపురాణాత్ ॥ హరిణీం - హరిణీంతుహరేః చత్వీం
 హరి ద్రవహరిణీం । ప్రపద్యేహం హరిద్రాభాం హరిణాక్షీంహిర
 ణ్ణయీమితి ఆధర్వణికస్తుతే ॥ సువర్ణ రజతస్రజాం - పిశంగ
 భవభాభిశ్చస్ఫిరహ్లాసమూర్తిభిః । సౌవర్ణైకమలైనికత్యంరాజ
 త్రైశ్చిర్విభూషితేతి మహాలక్ష్మీకోశే ॥ చంద్రాం - చంద్రవత్
 ప్రకాశమావాం । చంద్రాంచంద్రనిభాస్యాం చపలాంచంద్రస్య
 సోదరీంకలయే । ఇతి సుధార్ధరణే ॥ హిరణ్మయీం - హిరణ్మయాపేణా
 భివ్యక్తాం । హింకారోవజ్రః, రమగ్మిః, తిన్ద్రయీం - తత్కృంతి
 ప్రచురాం । దంభాశ్యాత్కదివ్యతేజః ఘంజమంబుళాం రిపునిగ్రా
 హికాం పాపఘ్నీమితివా ॥ లక్ష్మీం - లక్ష్మవతీం । జ్ఞానైశ్వర్య
 సుఖారోగ్యధనభాగ్య జయాదికం । లక్ష్మయస్యాస్సముద్దిష్టంసా
 లక్ష్మీతినిగద్యత ఇతినిరుక్తసారోక్తైః ॥ హేజాతపేదః శాస్త్రయో
 సేభోభగవత్వదీయాం లక్ష్మీంమేమహ్యంఆవహ ఆకషయేతి
 యజ్ఞపురుషంప్రార్థయేత్ । తేనసారాయణఃప్రీతో లక్ష్మీంభక్తాయ
 డాస్మతీతతత్రైవోక్తైః ॥౧॥

మన్త్రకల్పాణావే.

హిరణ్యవర్ణమిత్యక్తాం శ్రీసూక్తప్రభమామృతం । శ్రీం
 హ్రీంక్షీమితివిస్మయ హిరణ్యప్రతిమాంయజేత్ । లక్ష్మీంసంపూజ్య

హరిద్రమాన్తసౌవర్ణవంకజైః। రాజ్యతైఃపుండరీకైశ్చ పూజయేద్రా
 స్సువాసినీః ॥ పూర్ణేందౌపూర్ణకుంభేవా ధ్యాత్వా నారాయణీం
 పరాం! ప్రాప్యక్షమాలాంసౌవర్ణీం కమలాసనసంస్థితః॥ ఋచం
 తుప్రజపేదాద్యాం ప్రత్యహంతిసహస్రకం। త్రిసంధ్యమేవంలక్ష్యం
 తేక్షీరైరయితతర్పణం॥ సహస్రమాజ్యమేవామశ్చ శతబ్రాహ్మణ
 భోజనం । స్సువాసినీనాందశకంసాలం కారమథార్చయేత్॥ ఏ
 కాంధేనుం సవత్సాంచశ్రోత్రియాయ ప్రదాపయేత్। ఇత్తమక్షర
 లక్ష్యంతం యోజపేన్నియతవ్రతః । హిరణ్యపూర్ణస్తేజస్వీధనాధ్యో
 భోగధాగ్యవాక్ । జీవేచ్ఛిరంశరీరాంతేచంద్ర సాయుజ్యమా
 ప్నయేదితి॥

ఇతిప్రథమర్చివరణసర్వోపాస్సమాప్తః.

తాత్పర్యము ॥ లోకమునందు సుఖము నొసంగునది
 బంగారు, వెండియును ధనము. అది పుణ్యలభ్యముగాన నష్టాన్ని
 కమలాములచేత అగ్నియపాస్యం డగను. అతని యజ్ఞ నారా
 యణుం డని వైష్ణవులు, రుద్రస్వరూపుం డని శైవులు, దుర్గా
 స్వరూపుం డని శాక్తులు ఈలాగున తత్తత్సమయవాదులు భావించె
 దరు. త్రిమూర్తులయందు గల రమాభారతీ గౌరీ స్వరూపిణి
 యగు పరశక్తి లక్ష్మీ యనదగును. ఆమె బంగారువలె వెలుగు

చుండును. బంగారు వెండి పూలతో పూజింపబడి యుండును, చంద్రునివలె సంతోషము నొసంగుచు భాసిల్లి చంద్ర మండలమున భావింపబడె తగిన చంద్రసోదరి యగును. మరియు భక్తులకు భంగారమైవలసి వచ్చునది, ఇట్టి లక్ష్మీని నాకు దయచేయుమని యజ్ఞేశ్వర స్వరూపుండైన భగవంతుని ప్రార్థించుట శ్రీసూక్తంబున ప్రథమ మంత్రార్థము, ఈ మంత్రమును ద్విజులు గురుముఖంబున నుపదేశము జేసి పరిశుద్ధులై నియత వ్రతమున నక్షరమున కొక లక్ష ప్రసారము జపము చేయవలసినది ౩౨ - లక్షల జపము బంగారిపూసల జపమాలతో పద్మాసనమున గూర్చుండి సూర్యాభిముఖముగ జపము చేయవలెను ఒక లక్ష జపము కాగానే ౧౦ వేల క్షీరతర్పణము, ౧౦౦౦ - ఆజ్య హేమామములు, ౧౦౦ బ్రాహ్మణులకు సంతర్పణ, ౧౦ - ములైదలకు అలంకార పూజ, ౧ - గోదానము చేయవలసినది - దినమునకు చూడు సంధ్యలలో, ౩ వేల జపప్రసారం ౩౪ - దినములకు ౧ - లక్షజప మగుచున్నది. రెండు దినములు హేమామ తర్పణాది శాంతి, ఈలాగున ౩౬ - దినములకు ౧ - లక్ష ప్రసారం ౩౭ - లక్షలకు సుమారు ౩౪ - సంవత్సరమునకు ఈ జపము పూర్ణమగుచున్నది. నియమముతో నవిచ్ఛిన్నముగ

జపింపవలయు, తక్కువ పక్షము ౬ - నేల రూపాయలు నెలపు
కావలసినది - దేశ కాలక్రియా కర్తృద్రవ్య శుద్ధి కలిగియుండ
వలసినది - శక్తుడైనపట్ల తానే చేయవలెను - అశక్తుడు బ్రాహ్మణ
ద్వారా చేయింపవచ్చును, లక్ష్మీప్రసాదము వలన భన భాన్య
భోగభాగ్య సంపదగలిగి వర్ధిల్లును. తుదకు చంద్రలోక ప్రాప్తి
యగును. అనుప పన్నుడు శక్తికొలది చేసిన సంతకు తగిన ఫల
మగునని॥శ్రీరస్తు॥

యంత్రోద్ధారము.

త్రికోణం పంచకోణంచ తథాష్టారమతఃపరం - ఆదిత్య
పద్మంభూబింబ మెవంచక్రంసమలిఖేత్ - బిందాశ్రీ బీజమా
లిఖ్య భూబింబాంతంమనులిఖేత్ - శాతకుంభమయేషత్రే లిఖి
త్వా యంత్రముత్రమం - - కంతెనబాహుమూలెన శిరసాధార
యేత్సుధీః.

పుత్రపౌత్రాదివిస్సార్థ మైశ్వర్యమతులంభవేత్ - భాన్యం
భనంతథాక్షేత్రం రాజ్యంపుత్రంచబంధవం - స్త్రియం మైత్రీం
తథాసర్వం లభతేయంత్రధృత్పూర్వా - కృతహ్నానం పశుహ్నా
నాం దుష్కుర్తనిరతాత్తనాం - దుశ్శీలానామశాంతానాం లక్ష్మీ

విద్యాంనవర్షయేత్ - గోపయాత్సర్వయత్నేన - మంత్రరాజుఁడ
పుస్తకం - గోపనాత్సర్వసిద్ధిస్యాన్మహాలక్ష్మీప్రసాదతః.

ఇతి ప్రథమ ఋగ్వీవరణ సంగ్రహః.

శ్రీసూక్తద్వితీయాఋక్.

మహాలక్ష్మీ రత్నకోశ.

అస్మశ్రీ శ్రీసూక్తద్వితీయ ఋజ్జహామంత్రస్య - జాత
వేదాఋషిః - అనుష్టుప్ భండః - శ్రీరాజ్యలక్ష్మీర్దేవతా - శ్రీం
చీజం - హ్రీం శక్తిః - క్లీం కీలకం - మమరాజ్యలక్ష్మీ ప్రసాద
సిద్ధ్యర్థే జపే వివిద్యోగః - ఓం శ్రీం తామ్రావహ - ఆంగుస్తా -
ఓం హ్రీం జాతవేదోలక్ష్మీం - తజకానీ - ఓం క్లీం అనపగామినీం -
మధ్యమా - ఓం క్లీం యస్యాంహిరణ్యం విందేయం - అనామికా -
ఓం హ్రీం గామశ్వం - కనిష్ఠికా - ఓం శ్రీం పురుషానహం - కరతలకర -
వివంహృదయాదిన్యాసః - ధ్యానం - కెయూరై రైఖిలోద్యైర్నవ
మణిఖచిత్రై ర్భూషణైర్భాసమానాం కర్పూరామౌద వక్త్రామి పరి
మితకృపాపూర్ణా నేత్రారవిందాం - హేమాధాం దివ్యవస్త్రాం
మృగమదతిలకాం పద్మవక్త్రాముదారాం శ్రీలక్ష్మీం పద్మహస్తాం
నతజననరదాం సర్వభూత్యై నమః.

శ్రీసూక్తభాష్యం.

౧౫

పృథ్వీధరాచార్యభాష్యం.

చతురంగ బలం పతాం ధనధాన్యసఖశ్వరీం - ఆశ్వా

రూఢామహంవందే హిరణ్యలక్ష్మీం హిరణ్మయీం-

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే.

శివంధ్యాత్యా జపేత్సంత్రం లక్షమాత్రమతంద్రితః

శ్రీసూక్తే ద్వితీయాముక్.

ఓం॥ తాంమహావహజాతవేదో లక్ష్మీమనపగామినీం ।

యస్యాంహిరణ్యంవిద్యేయం గామశ్వంపురుషానహం॥౧॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యం.

హేజాతవేదః - అశ్వే । త్వం । ఆనపగామినీం - ఆపగ

మనరహితాః, ఆనపాయినీమిత్యర్థః । తాం - వక్ష్యమాణాం ।

లక్ష్మీ । మే - మహ్యం । ఆవహ - ఆహ్వాయ । యస్యాం - శ్రీదేవ్యా

మాహూతాయాంసత్యాం । హిరణ్యం - సువర్ణం । గాం -

ధేనుం । అశ్వం - వాజినం । పురుషాన్ - పుత్రమిత్రదానఘా

తాన్ । అహం । విద్యేయం - ప్రాప్నుయాం॥౧॥

పృథ్వీధరాచార్యభాష్యం.

హేజాతవేదః - శ్రాతాశ్వే । యస్యాంలక్ష్మ్యామాగతాయాం

సత్యాం । అహం । పురుషాన్ - పుత్రాదీన్ । గాం - షనున్ ।

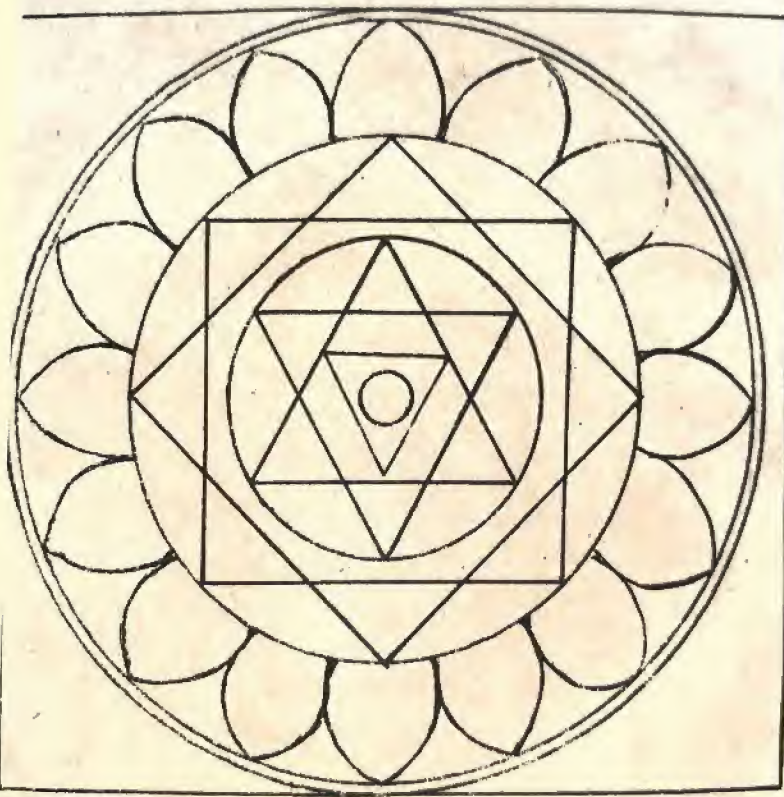
అశ్వం - తురగాదివాహనవిశేషాత్ | హిరణ్యం - కనకాదివస్తు
ని | విద్వేయం - లభేయం | తాం | అనపగామినీం - కదాచిదపి
మాంత్వక్త్వా అస్యత్రగంతుమనుష్యక్తాం మదేకాశ్రయనిష్ఠాం ల
క్ష్మీం | మే - మదర్థం - ఆవహ - ప్రేషయ || ౨ ||

చిద్విలాసవివృత్తిః.

తాం - హిరణ్యవణిత్యాది లక్షణోపేతాం - అనపగామి
నీం - విష్ణురసపాయినీం లక్ష్మీం - రాఘవత్వేభవత్సతా రుక్మిణీ
కృష్ణజన్తని | అస్యేష్యప్యవతారేషు విష్ణురేవానపాయినీతి పరా
శరపురాణాత్ | ఆవహేతి జాతపేదసంప్రాద్ధయేత్ | ఆగతా
యాంచతస్యాం కింతేఫలమితిచేదుచ్యతే | యస్యామితి | యస్యా
మాగతాయాం హిరణ్యంగామశ్వం పురఃపంశ్చాహంవిద్వేయం |
గావస్తథాహస్తి హిరణ్యమశ్వానితి రాజలక్ష్మీహృదయోక్తేః |
శ్రీమిత్యాదిబీజత్రయేణన్యాసః | ధ్యానం || చతురంగ బలోపేతాం
భనధాన్యసుభేష్వరీం | అశ్వారూఢామహంవన్దే రాజలక్ష్మీం హిర
ణ్మయీం | ఇతి | ౨ ||

మంత్రకల్పాణం వే.

ఋచంద్వితీయాం శ్రీసూక్తే ప్రతిసాయం సహస్రకం |

ప్రజపేన్నియతాహారణి ప్రత్యక్షరసహస్రకం॥ త్రయస్త్రింశద్దినే
రాత్రౌ స్వప్నైలక్ష్మీనిప్రసీదతి । శాన్తికర్తావికంసరస్వం ప్రాగుక్త
వచసాచరత్ ॥ అవిఘ్ననజపస్సీధ్యేద్యదిలక్ష్మీప్రసాదతః । అన
సాయాంక్రియంయూతి హిరణ్యంగోనరాదితాః ॥ అనసాయా
శవేల్లక్ష్మీప్రస్థజన్మనివాన్యథేతి॥౨॥ ఇతి ద్వితీయర్షివరణం ॥౬౦॥

రా॥ ఓ యజ్ఞేశ్వరుడా - యేలక్ష్మీ నావద్దికి వచ్చినక నేను
ధనమును, పశువులను, వాహనములను, సేవకులను, పుత్రాదులను,
జెంది సుఖించెదనూ అట్టి లక్ష్మీని నాకు దయజేయు మని
ప్రార్థించుట॥ ఈ మంత్రమును నిత్యము సాయంకాలమున
౧౦౦౦ - తడవులు జపించినక ౩౩ - వ దినమున రాత్రీ లక్ష్మీ
దేవి స్వప్నమున ప్రత్యక్షమై వరమిచ్చును - శాంతి క్రమము జప
విధి మొదలైనవి మంత్ర శాస్త్రమున చెప్పబడియున్న యది.
౩౩ - దినములు నిర్విఘ్నముగ జపము సిద్ధించితే భాగ్యము
గలుగును ॥౨॥

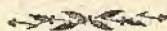
మహాలక్ష్మీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

బిందు బ్రహ్మణ్యుగం వసుకోణం కలాదళం - భూ
కోణంచ లిఖేత్సంత్రీ బిందావేకాక్షరంలిఖేత్ - కలాదళాంతమే

తైకం మూలవర్ణాక్ లిఖన్ముఖః - భూకోణమాత్మకాంవేష్ట్య లక్ష్మీ
వీజేనసంయుతం.

ఉపరాగసమారభ్య ఆధారేపోమసూర్యయోః తదాజిత
దాగ్రహణం మహాలక్ష్మీమనుంస్తరక్ - సర్వసౌభాగ్యదం యంత్రం
బాహుమూలేగతేధవా - ధారయేత్తు మహాలక్ష్మీ స్తత్రైవవస
ధ్రువం - సహస్రకోశవిక్తీర్ణం సస్యజాతైరలంకృతం । మహిష్వ
కంటకాంధ్రసాప్య సర్వైశ్వర్యంసమశ్నుతే.

శ్రీసూక్త తృతీయాముక్.

ఆశ్చశ్రీశ్రీసూక్త తృతీయాముజ్జహమంత్రస్య - అనంద
ముషిః - అనుష్టుప్ ఛందః - శ్రీలక్ష్మీ రైవతా ఉకారోవీణం -
తకారశ్శక్తిః - శ్రీంకీలకం - సర్వసౌభాగ్యదాయినీ మహాలక్ష్మీ
దేవతాప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపేవినియోగః - అశ్వపూర్వాం - అంగు-
రథమధ్యాం - తర్జనీ - హస్తినాదప్రబోధినీ - మధ్యమా - శ్రియం
దేవీం - అనామికా - ఉపహ్వయ - కనిష్ఠి - శ్రీర్ధాదేవీబాహు-
తాం - కరతలక - ఎవం హృదయాదిన్యూనః ॥ ధ్యానం ॥ తేజ
ద్వైర్ధాత్మార్థం శశివనతాటంకయుగళాం చరన్తైరాధీరాం కర

శ్రీసూక్త భాష్యం.

౧౯

కలితపక్షాద్విసయవాం । లసద్గ్రీవాం ధౌమాంశుకవిశద నాభి
సరసిజాం భజామిత్వాం దేవీం ప్రణతజనసౌధాగ్య జననీం -
పంచపూజా

మంత్రః.

ఓం॥ అశ్వపూర్వాంరథమధ్యాంహస్త్రినాదప్రబోధినీం ।
శ్రియం దేవీముపహ్వయైశ్రీగ్ధాదేవీజాషతాం॥ ౩॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

అశ్వపూర్వాం - అశ్వాః పూర్వేపురోగాఃస్యాస్తాం । రథ
మధ్యాం - రథాః మధ్యేస్యాస్తాం । హస్త్రినాదప్రబోధినీం -
హస్త్రినాంనాదేన బృంహితేనప్రబోధినీం ప్రకషేణణజ్ఞాపికాం ।
దేవీం - దేవనశీలాం, ద్యోతనశీలాంవా । శ్రియం - శ్రయనీయాం
సేవారూపాం । ఉపహ్వయై - సమీపప్రత్యాహ్వయై । ఏతాదృశి
దేవీః - దేవీశ్శ్రీః । మా - మామ్ । జాషతాం - సేవతామ్॥౩॥

పృథ్వీధరాచార్యభాష్యం.

యస్యాస్యేనారూపాయా అశ్వాఃపురోగామిన - స్తామశ్వ
పూర్వాం । రథావనమధ్యేస్యాస్తాం రథమధ్యాం । అగమన

కాలే గజధ్వనీవాంజ్ఞావయత్రం హస్తినాదప్రబోధినం । దేవీం -
 క్రిదాదిలక్షణశీలాం । క్రియం - లక్ష్మీం । అహం । ఉపహ్వయే -
 మత్సమీపమాగచ్ఛేత్యాహ్వయే । అహంతాచమయాక్రిడేశవీః -
 దేవీవచనవ్యత్యయశ్చందసః । మా-మాం । జుషతాం-సేవతాం ।

మన్తకల్పాణావే.

శ్రీసూక్తేతుత్పత్తియర్చః క్రిచీజేనసమాయతం । న్యాసంకృ
 త్వాజపేన్నిత్యం ప్రాతగ్నిపాతస్సహస్రకం ॥ ఆద్యాదశాద్వావిధి
 స్సాన్య దన్యద్ధర్మావిధానవత్ । మంత్రసిద్ధాభివేదానా శత్రూ
 జితౌలభేచ్ఛ్రియం ॥ ౩ ॥

తా॥ సేనయందు గుఱ్ఱములు ముందు వెడలుచున్నది రథ
 ములు నడుమ నడుచుచుండును, ఏనుగులధ్వని తెలియవచ్చుచుం
 దును, అట్టి సేనా స్వరూపమైన రాజలక్ష్మిని పిలుచుచున్నాను.
 ఆమెవచ్చి నన్ను పొందని, ఇట్టి యగ్ధముగల ఈ మంత్రమును
 ప్రతి దినంబున ప్రాతః కాలమునందు ౧౦౦౦ - అవతుల
 ప్రకారం ౧౨ - సంవత్సరములు జపింప వలసినది. హోమకార
 ముతోచేరిన బీజన్యాసము తగును, మంత్రానుష్ఠాన జప సిద్ధి
 గల క్రమమంతయు కుర్తాకల్పంబున జెప్పబడ్డది. ఈ మంత్ర
 నేర్చుదు రాజ్యము నేలును ॥ ౩ ॥

తరాత్ । కదితి బ్రహ్మణోనామ, ఇతిపురాణాచ్చ । సోత్పితాం-
 ఆ- ఈషత్ ఉత్ - ఉద్ధతం, యత్ - స్థితం హసః తేనసహి-
 తాం । ఉపాంత్యలూపశ్చాందసః । హిరణ్యప్రాకారాం - హిర-
 ణ్యస్యప్రాకారోవర్ణః ప్రకృష్య అకృతిర్వాయస్యాస్తాం । అద్భ్రాం
 స్సినాం । క్షీరోదథే రుత్సన్నత్వాత్ । అద్భ్రా సక్షత్రోత్ప-
 న్నాం । రుద్రరూపాంవా । రుద్రశబ్దోత్రముగ్ధ స్యస్వరాదిః । ఆ-
 ద్భ్రాయారుద్రః ప్రథమాన వితీత్యాదా తథాదశనాత్ । అస్య
 బాహుళికం । జ్వలంతీం - ప్రకాశమానాం । తృప్తాం - పూర్ణ
 కామాం । అపిచ । తర్పయంతీం - భక్తా మమోరక్తైరితి
 శేషః । పక్షేష్ఠితాం - కమలేతనీనాం । పద్మవర్ణాం - కమలసచ్ఛా-
 యచ్ఛవిం । తాం - ప్రసిద్ధాం । త్రియం । ఉపహ్వయే - ఆహ్వయే॥౪॥

పృథ్వీధరాచార్యభాష్యం.

సోత్పితాం - ఉత్క్రష్టస్థితేనసహితాం । హిరణ్యప్రాకా-
 రాం - సువర్ణావరణాం । అద్భ్రాం - శీతలగుణాం । జ్వలంతీం -
 జ్యోతిస్స్వరూపాం । తృప్తాం - భక్తిపూజాదిభి రితియావత్ ।
 తర్పయంతీం - వరప్రసాదాను గ్రహవిశేషైః స్వభక్తానాం వాం
 ధాపూర్తికారిణీం । పద్మవర్ణాం కమలవద్భాసమానాం । పక్షేష్ఠి-
 తాం - పద్మాధిష్ఠితాం । తాం వాణీం వాక్యరూపాం - తాం -

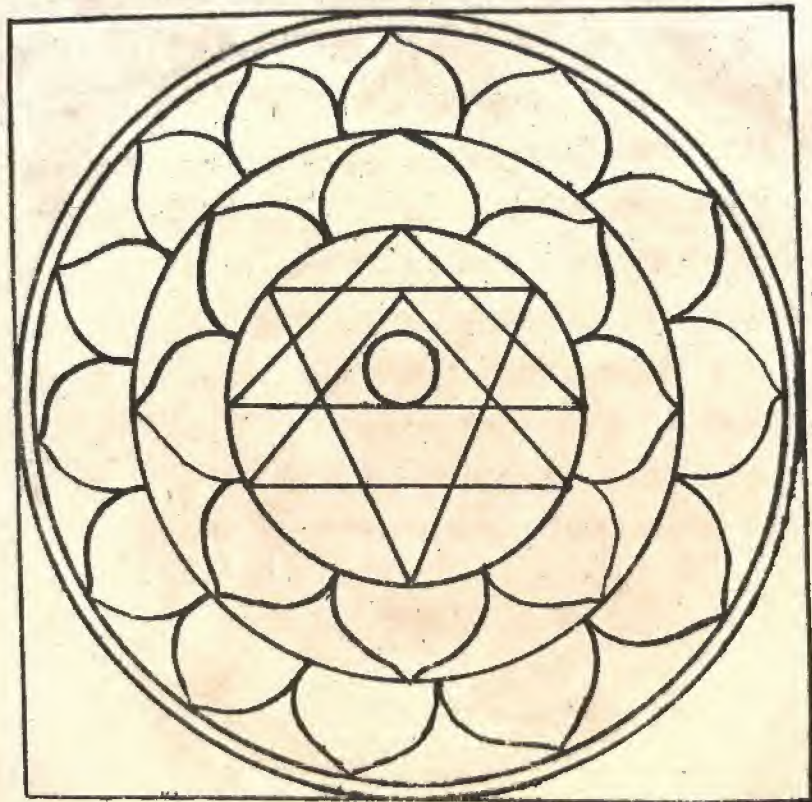

శ్రియం । ఇహ - చతుర్మీపంత్రితి । ఉపహ్వయే - అవాహనం
కరోమిత్సర్గః॥౪॥

సూక్తార్థరత్నాకరే - అమృతానందప్రకరణే.

ఋచం చతుర్థం శ్రీసూక్తే ప్రజపేదష్టలక్షకం । సహస్రం
ప్రత్యహంజప్తాత్రి సాహస్రంభృగోద్ధితే ॥ రాకాయాం పంచ
సాహస్రం క్షీరాహారోజితేంద్రయః ॥ పలాశసమిథా హేమామౌ
పయసాగోఘృతేనచ॥ తర్నచాశీతిసాహస్రం హేమామృతాష్టసహ
స్రికః ॥ బ్రాహ్మణాష్టశతీపూజ్యా శ్రీవాగ్ధీ జయంతంస్యనేత్ ।
సంపత్సారస్వతప్రాప్తి ర్భవిష్యతినసంశయః ॥ ఆపంచపూరుషం
సిద్ధౌ నాత్రకార్యావిచారణేతి॥ శ్రీం విమితిసప్లవన్యాసః ॥
ధ్యానం॥ వరదాభయ శుకపుస్తక కరకలితాం కమలమధ్యగాం
కలయే । కమలాంసస్థిత వదనాంకనకావరణ స్థితాంకాంచిత ॥
ఇతి ॥౪॥ ఇతి చతుర్థమంత్రవివరణ సజ్జిహాః॥

తా॥ బంగారి కోటయందు చిరునవ్వు వెలంగి చల్లదన
ముచే తృప్తిజెంది భక్తులకు కామితముల మొసంగుచు కమల
కోమల విమలగాత్రయై కమలమున నివసించి వెలుంగుచున్న సర
స్వతీరూపిణి యగు మహాలక్ష్మిని నావద్దిక బిలిచెదనను యర్థము
గల ఈ మంత్రమును నిత్యము వెద్యేసి వంతునను శుక్రవాతం

మన ౩ వేలు పున్నమయందు ౫ వేలు ఈలాగున జితేంద్రి
యై పాలు ద్రావుచు ౮ లక్షలు జపము జేయవలసినది - ౮౦
వేలు క్షీర తర్పణము - మోడుగ సమిధలతో అపు నైమిత్త
౮ వేలు పెనూనుం - ౮౦౦ ద్రాక్షుణ భోజనము - సంపత్పాక
స్వత బీజములతో న్యాసము. ఇట్లీ నర్చిన లక్ష్మీ ప్రసాదము
లిగి ౫ తలలవరకు విద్యా భనసంపత్తి గలుగును॥౪॥౬౦

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

పూర్ణైందుం పూర్వమాలిఖ్య తద్బహిర్వహ్నిమండలం - అష్ట
కోణం వసుదళం త్రయోదశదళంతతః - ధూపింజన సమాయు
క్తం మనుంతత్రక్రమాలిఖేత్ - స్వర్ణనారాజతేతామ్రే భూజా
పత్రేవిలిఖ్యతు - ఎతచ్చక్రంతుబద్ధీయా ద్వంధ్యానాంబమపుత్ర
దం - సర్వైశ్వర్యకరండివ్యం సర్వపాపప్రణాశనం - గ్రహకోపద్ర
శమనం కృత్యోపద్రవనాశనం -

శ్రీసూక్తే పంచమీఋక్.

శ్రీవిద్యావిలాసే.

శ్రీ - అస్మశ్రీశ్రీసూక్త ప్రథమవర్గ పంచమఋక్ మహా
మంత్రస్య - ఆనందఋషిః - త్రిష్టుప్ ఛందః - సర్వైశ్వర్య ప్ర

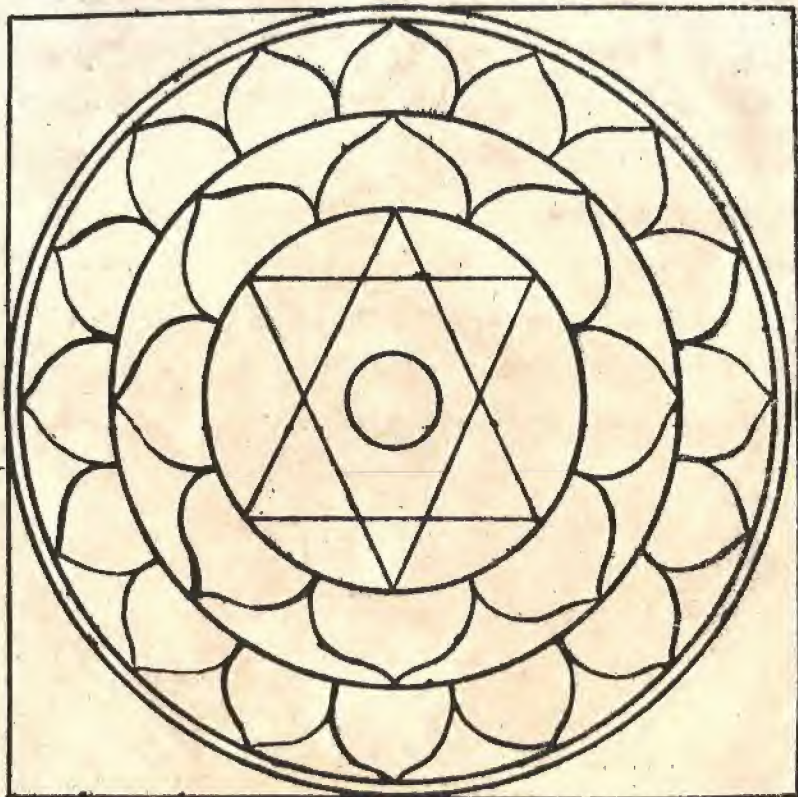

దాయినీ శ్రీమహాలక్ష్మీ దైవతా - చం - చీజం - గంశక్తి - శ్రీం
 కలకం - సర్వదారిద్ర్యనాశినీ శ్రీమహాలక్ష్మీ ప్రసాదసిద్ధ్యర జపే
 వినియోగః - ఓంప్రశంశంత్రాం ప్రభాసాం - అంగు - ఓం క్రిం
 యశసాజ్వలంతీం - తగ్జనీ - ఓంప్రసూం శ్రీయం లోకే దేవజుష్టా
 ముదారాం - మధ్యమా - ఓంహ్రీంతాం పద్మినీమీం శరణ
 మహాంప్రపద్యే - అనామికా - ఓంప్రశం అలక్ష్మీర్జేనశ్యతాం -
 కన్మిషికా - ఓంప్రశాన్త్యాం వృక్షే - కరతలక - ఎవంహృదయాది
 న్యాసః ॥ ధ్యానం ॥ తేజోమండల మధ్యగాంధ్వినయనాం దివ్యాం
 బరాలంకృతాం డేవీం పద్మవరాభయాం కరతలై శ్చింతామణిం
 బిభ్రతీం - నానాదీవ్య విభూషణాంభ భజతాం దౌర్భాగ్య సం
 హరణీం నానాభీష్ట వరప్రదాననిరతాం వందేవరాం దేవతాం ॥

మంత్రః.

ఓమ్॥ చన్ద్రాన్ప్రభాసాం యశసాజ్వలంతీం
 శ్రీయం లోకే దేవజుష్టాముదారాం ।
 తాం పద్మినీమీం శరణమహాంప్రపద్యే
 లక్ష్మీర్జేనశ్యతాం త్వాం వృక్షే॥

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

పట్కొణంపూర్వమాలిఖ్య తద్భూమిర్నమపత్రకం కలా
దశంతతః పశ్చిమాగృహం తద్భూమిర్నమేత్ - బింద్యకభ్యకళా
పత్రే మ్విలిఖత్క్రమతోమమం - సంఖ్యాన్తకమలావీజై ర్భూమి
హమాత్యేకామపి - సమృద్ధ్యబిల్వఫలకై విభిత్వాయంత్ర ముత్త
మం - సమారాభ్య మహాలక్ష్మీం సర్వావరణసంయుతాం - శ్రీ
సూక్తేవార్పయోల్లక్ష్మీం లక్ష్మీపుష్పేణయోజయేత్ - యజ్ఞానం
పూజనాత్తాత సర్వధాగ్యమవాప్నుయాత్ - ఎతద్వంద్రం యస్య
శేహపూజితం యత్రవర్తతే - తత్రసర్వసమృద్ధిస్యా న్నాత్రకా
ర్యాదిచారణా - ఎతాలక్ష్మీం జతద్విద్వాక్ పురశ్చరణ మా
రతః - కర్పూర్జ్వలమవారాధ్యై శృంధజైఃకుంభమైరపి - ముఖ్య
రత్నైరజైరత్నైః సుర్వదాసేభ్యతేనరః -

శ్రీసూక్త చతుర్థి ఋక్.

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే.

అస్యశ్రీశ్రీసూక్త చతుర్థిఋక్ మహామంత్రస్య ఆనం
దఋషిః - బృహతీభందః - శ్రీలక్ష్మీ దైవతా - కాం - బీజం

కీర్తింకరిం - కీర్తింకీలకం - కీర్తిలక్ష్మీదేవతా ప్రసాదసిద్ధ్యర్థ
జపేవివియోగః - కాంసోత్పితాం - ఆంగు - హిరణ్య ప్రాకా
రాం - తద్జనీ - ఆద్రాంజ్యలంతీం - మధ్యమాతృప్తాం తర్పయం
తీం - అనామికాభ్యాంస - పద్మేస్థితాం పద్మవర్ణాం - కన్యకా
భ్యాం - తామి హేమాపహ్వాయేశ్రియం - కరతలకర * ఎవంహృద
యాదన్యాసః || భ్యానం || యాసాపద్మాసనస్తా విపులకటితటి
పద్మపత్రాయతాక్షీ గంభీరావర్తనాభి వనభరణమితా శుభ్రవస్త్రీ
త్రరీయా - లక్ష్మీ దీప్తివైర్జజేంద్రై ర్మణిగణభిచితైస్సాపితా హే
మకుంభైస్సైత్యంసా పద్మహస్తామమవసతుగృహ సర్వమాంగల్య
యుక్తా - మంత్రః

ఓం॥ కాంసోత్పితాం హిరణ్యప్రాకారా
మాద్రాంజ్యలంతీం । తృప్తాతర్ప
యంతీం పద్మేస్థితాంపద్మవర్ణాం
తామి హేమాపహ్వాయేశ్రియం॥ర॥

శ్రీవిద్యారణ్యభావ్యం.

కాం - వాఙ్మనసోర గోచరాం, ఉర్విరూప స్వరూపామి
త్కేధః । బ్రహ్మరూపాంవా । కోహితేనానుప్రజాపతే - ఇతిశ్రుత్యం

శ్రీవిద్యారణ్య భాష్యం.

అత్రాహంశబ్దప్రక్షేపః ప్రామాదికః - చద్వాం చద్వీవ
త్ప్రకాశమానాం । ప్రభాసాం - ప్రకృష్టాభాః కాంతిర్యస్యా
స్తాం । ఆబంతేత్యావ । యశసా - కిర్త్యా జ్వలంతీం - ప్రకాశ
మానాం । దేవజుష్టాం - దేవైరిద్వా జ్యేష్ఠేవితాం ప్రీతాంవా
ఉదారాం - ప్రగల్భాంవా । పద్మినీం - పద్మ లతారూపాం పద్మ
కారాంవా । ఈమితినిసాత అనర్థకః । మితాక్షరప్వనర్థకః కీ
మిమిమితి యాస్కవచనాత్ । ఈకారవాచ్యాంవా । తాం -
శ్రియం । లోకే - ఇహలోకే - శరణం - రక్షిత్రీం । ప్రపశ్యే
ప్రపన్నోస్తే । అహమితిశబ్దః - అతః హేశ్రిః । మే - మమ ।
అలక్ష్మీః - అశ్రిః । నశ్యతాం - నాశంప్రాప్నోతు । త్వాంవృణే -
శరణశ్యేనకుర్వే॥౫॥ ఇతి ప్రథమవర్గః॥౧॥

పృథ్వీధరాచార్య భాష్యం.

చంద్రాం - సంతోషకారిణీం । ప్రభాసాం - ప్రకీర్తేణ
భాస్వతీం । లోకే - లోకేషుచతుర్దశాశసు । యశసాజ్వలంతీం -
విశ్వర్యసంపదో దార్యాదీప్రయుక్త కీర్త్యాప్రకాశమానాం । అత
ఏవదేవజుష్టాం - ఇంద్రాదినేవితాం । ఉదారాం - విస్తారాం -

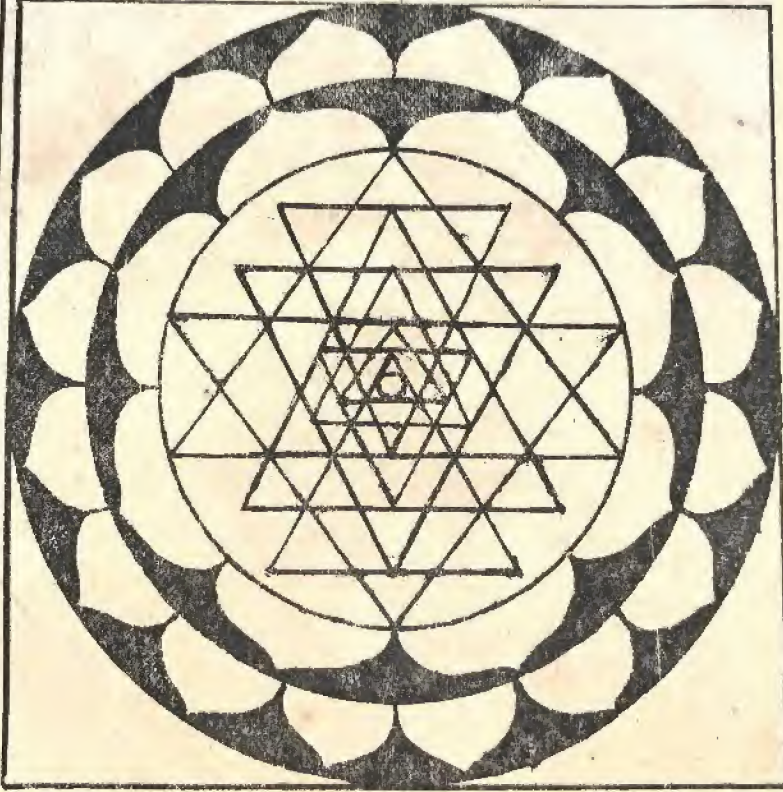

ద్రీయం దగుచు నిత్యము వెచ్చేసి పంతున నూట నలుబది
నాలుగు దినములు జపించవలసినది, వట్టి అన్నమే భోజనము.
విరజాదీక్ష చేసుకొని తిలాజ్య పెరూమములను జేయవలయును.
జప సంఖ్యయందు పది పాల్లలో నొక పాలు కన్నూర గంధా
దళ తర్పణము, తద్దశాంశము పెరూమము, అందరు ముత్రైక
లను పూజించవలసినది. అన్ని గోవులకు కసపుమేత బెట్టవల
యును. అన్ని కమలములతో లక్ష్మిని పూజించవలసినది. ఇ
ట్లానర్చిన నీపుణ్య జలముచేత దేవీప్రసాదము గలిగి భూమి
యందు దాగియుండు నిధి నిక్షేపములు దొరుకును - శత్రువులను
జయించును - రాజపూజ్యత గలుగును. పగలు జపించినవారికి
సూర్యలోక ప్రాప్తి రాత్రి జపించినవారికి చంద్రలోక ప్రాప్తి
యనునది॥౧౬॥

ఇట్లు ప్రథమవర్ణము ముగినెను.

యంత్రోద్ధారః.

బిందుశక్తిం తతోపశ్చ ద్వీసుకోణంతతోపరం - దళ
శుద్ధద్వయంపశ్చ త్తనుచ్ఛదసమన్వితం - అప్రవత్రం కలా
పత్రం భూపురత్రయశోభితం - ఎవంలిఖిత్వా క్రిశక్రం సర్వ
సిద్ధ్యోకతారణం - ఎనాంలక్షం జపేద్విద్వాన్ పురశ్చరణ మార్గ

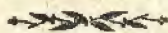

తః - పశ్చాద్భ్యంత్రం సమావిఖ్య చిందావే కాక్షరంస్యజేత్ - త్రి
 ణ్డంతు సమారభ్య మన్వశ్రాంతం మమంలిఖత్ - భూగృహ మూ
 త్మకాంలక్ష్మీం సమావిఖ్యవిధానతః - అననదక్షరాజేన సర్వ
 కార్యాచీసాధయత్

ఇతి ప్రథమపర్వః.

శ్రీ సూక్తే పష్టిఋక్.

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే.

అస్య శ్రీ శ్రీ సూక్త ఆదిత్యవర్ణైతి పష్టఋక్షహుంత్రి
 స్య - ఆనందఋషిః - త్రిపుష్పభందః - శ్రీమహాలక్ష్మీ దైవతా
 ఆంబీజం । శ్రీంశక్తిః - క్రొంకీలకం - సర్వార్థసిద్ధయః మహాలక్ష్మీ
 ప్రసాదసిద్ధ్యథా జపేవినియోగః - ఉడంగమాచరెద్ధీమాన్ మంత్ర
 పట్కవిభాగతః - ధ్యానం - శ్రీమన్మంటపమధ్య చక్రవిలసత్తా
 ర్మ్యం ససంస్థస్య మేదేవీం దక్షిణవక్షసి ప్రణయినీం పద్మవిరావి
 భ్రీతీం - ణ్డీరాంగదహార నూపురలసత్పాటంక నానామణిం
 కస్తూరీతిలకాంచికాం శశిముఖీం వందే పరాంచేవతాం - ఉద్య
 దాదిత్యసంకాశాం చిల్వకాననమధ్యగాం - తనుమధ్యాం శ్రియం
 ధ్యాయేదలక్ష్మీ పరిహరిణీం -

గ్యంత్యత్తపనే జాతమితీభావః । తనుమధ్యాపురాచాలా నీవాతట
ముపాశ్రితా । బిల్వరణ్యతపశ్చక్రే లక్ష్మీలోక హితార్థినీ,
ఇతి కాళికాపురాణ వచనాత్ । తస్యబిల్వస్య । ఫలానిత్వత్తప
సాసశక్తికాని । మా - మయస్థితాః । ఆస్తరాః - హృద్గతాజ్ఞాన
పాపాదిరూపిణ్యః । బాహ్యః - దారిద్ర్యాదిరూపిణ్యః । యాః
దుర్గతయంతాః అలక్ష్మీః । నుదన్తు - నిరాసయన్తు । బిల్వనాథ
ప్రియాయాస్తు నారాయణ్యాత్తపోబలాత్ । బిల్వరణ్యం ఫలత్య
ద్యలో కాలక్ష్మీనివృత్తయో ఇతి బ్రహ్మాండపురాణ వచనాత్ । తత్ర
త్యబిల్వఫలస్మా నాశనాదికమలక్ష్మీపరిహారకంఘవత్స్విభావః ॥ ౬॥

సౌభాగ్యసంజీవనం.

ద్వితీయవర్గే ప్రథమామృతచంజపే త్త్రిణాతిచాలా తనుకారు
ణక్రీః । యస్యాస్తపోయోగబలేన బిల్వఫలాన్యలక్ష్మీంశమయం
దిస్యాణాం ॥ తనుమధ్యాంమహాలక్ష్మీం చాలా త్రిపురసుందరిం ।
త్రీబిల్వవత్త్రైస్సంపూజ్య సహస్రంప్రజపేదృచం ॥ త్రిష్టుప్తిపా
క్షరాయస్తాచ్చి వలక్షజపంచరేత్ । బిల్వస్యహవిషా హేమామ ఆ
జ్యహేమామశ్చృశస్యతే॥ విశ్వరేణాకృయదేవీం బిల్వవత్త్రైహక
రిద్రయా । రుద్రలక్షప్రదీప్తేశ్చ నీరాజనవిధించరేత్ ॥ పక్ష్యబిల్వ

పలాహార స్మృతతంనియతవ్రతః । శాంతిర్కర్తావిధానేన జగ
 దంబాప్రసాదతః ॥ అలక్ష్మీంపరిఘాయాః మహాలక్ష్మీంస్థిరాం లభే
 దితి॥ ఐంక్షీంసాః ఐంహ్రీంక్ష్రీం ఇతి బీజమత్యేన అనులోమ
 విలోమ పరివర్తితేనపట్రింశన్యాసాః॥ ధ్యానం॥ ఉద్యదాదిత్య
 సంకాశాం బిల్వకాననమధ్యగాం । తనుమధ్యాం త్రియంధ్యామై
 వలక్ష్మీంపరిహారిణీం ॥ ఇతి॥ అస్యమంత్రస్యవిధివదేకా దశలక్ష
 జపాత్ సారస్వతసిద్ధిః ॥ చతుశ్చత్వారింశద్విక్షజపాన్తపాదైశ్చ
 ర్య భోగధాగ్యాభివృద్ధిః । తావత్పారాయణమాత్రేణాపి సఫలై
 కేనకరుచితఫలసిద్ధిరితితత్త్వం । పంచదశాక్షర్యాం పష్టాహకారః
 పష్ఠీమిమామృచంలక్షయతి । పష్టాఃగాయత్ర్యాః ప్రణవార్థాభి
 వ్యంజకత్యేన హృద్రాజ్ఞాననివృత్తిద్వారా మోక్షదాయకత్వంచ
 సిద్ధమితిఫలితం॥౬॥

తాత్పర్యము.

బాలార్కుని చోలె అనురక్తంబై బిల్వారణ్యంబు
 నక తనుమధ్యా భగవతీ బాలారూపముచే లోక రక్షణార్థముగ
 తప మొనరించు మహాలక్ష్మీయొక్క తప్ప ప్రభావంబునం జేసి
 యచ్చటి మాతేడుపండ్లు భుజించు వారికిని, స్నానము జేయి
 వారికిని, అలక్ష్మీ పరిహారకంబులై మహాలక్ష్మీ శైర్యము మొనంగు

నని యర్థముగల ఈ మంత్రమును విధ్యుక్త ప్రకారముగ ౧౧ -
 లక్షలు జపము జేసినవారికి అజ్ఞాననివృత్తి పూర్వకజ్ఞాన ప్రాప్తి
 యను ౪౪ - లక్షలు జపము జేసినవారికి దారిద్ర్య నివృత్తి పూర్వ
 క మహాదైశ్వర్య లాభంబును గలుగుచున్నవి . కాంచీ మండలం
 బున చంద్రగిరి సంఘాతయగు నీవానదీ తటమున నివసించు
 బిల్వారణ్యము నందలి తనుచుభ్యా స్వరూపిణియగు నారాయణీ
 సన్నిధిని మహాలక్ష్మికి బిల్వైశ్వర్య హరిద్రార్చనంబులను అనేక
 దీప నీరాజనంబులక జేసి బీజాక్షర షట్కన్యాస పూర్వకముగ
 నీమంత్రమును జపించి బిల్వసారస్నాన మొనర్చుచు పక్వబిల్వ
 ఫలాశనండు బిల్వఫలచర్వాజ్య హోమము జేసి బ్రాహ్మణ సువా
 సినీ సంతర్పణాదులం గావించిన నట్టి మహానుభావునికి యథోక్త
 ఫలంబు గలుగుననియును, అంతటి శక్తి లేనివాడైనను మంత్ర
 పారాయణ మాత్రముచేత యథోచిత ఫలముల న్నొచ్చునని
 యును తెలియవచ్చెడు.

స్కాందేసనమ్మూచార సంహితాయాం బిల్వమాహాత్మ్యే
 “ఇలింగార్చనోద్యోగీ జగద్రక్షణదీక్షితః । మహావిష్ణుస్తవశ్చ
 తత్ప్రవేశహచారిణీ ॥ మహాలక్ష్మీస్తవస్తవే ధర్మకానేవాపరా
 యణా । తదాబిల్వతరుర్జాతః లక్ష్మీదక్షిణహస్తతః ॥ తత్ప్రత్యే

రర్చయానూన మహావిష్ణుశ్చ శంకరం । బిల్వపత్ర ర్చితస్తుష్టో మహా
 దేవోదయానిధిః ॥ సర్వదేవోత్తమత్వంచ సర్వస్వాతంత్ర్యమే
 వచ । ప్రదదౌ సర్వపూజ్యత్వం సర్వసిద్ధిచయిష్టవే ॥ శ్రీకృష్ణ ఇతి
 విఖ్యాతో బిల్వద్రుదేశవపూజితః । తిగుడైః ప్రేద్యైర్హి పత్రైః
 స్త్రీమూర్తిః ప్రీతిదాయకః ॥ త్రయీమయోదయం విఖ్యాతో నీతో
 దేవైశ్చ నందనం । కైలాసేపిచ వైకుంఠే శ్వేతద్వీపే సురాలయే ॥
 మందరాదిమపుత్యేషు క్షేత్రేషు సకలేష్వపి । పూజ్యం తే బిల్వతరవ
 శ్రీపుష్పా ఇతినారద ॥ ఫలాని శ్రీతపోనాగా ద్యస్యాల్లక్ష్మీనిరా
 సన । లక్ష్మీపాపౌ పటీయాంసి సేవ్యం తే పుణ్యకారిణిః ॥ జ్ఞాన
 ప్రదమిమం వృక్షం దారిద్ర్యపరిహరకం । శ్రీప్రియం యోర్చయే
 ద్బిల్వం సనరోభాగ్యవాన్భవేత్ ॥ శ్రీయంత్రం బిల్వపత్రైస్తు శివ
 లింగమథాపివా । యోర్చయేదన్వహంభక్త్యా పురుషార్థాంత్య
 మశ్నుతే॥,, ఇత్యాది॥

కాళిదాసకృతదేవీ స్తోత్రే చ బిల్వార్చన ప్రాశస్త్యము క్తం
 “చండిత్వచృరణాంబుజార్చనవిధౌ బిల్వదళోల్లుంతనాత్మట్వత్కం
 టక కోటిభిర్లపరిచయంయేనాం సజన్తుర్లకరాః । తేదందాం
 తుశచక్రచాపమలిశ శ్రేణీశ్చతైరంబితా జాయంతేపుణివీభుజ్జి
 కథమివాంభోజప్రభైః పాదభిరితి,, ౬॥౬౭॥ పస్తీఋష్వివృతా॥

తాత్పర్యము.

విష్ణువు జగద్రక్షణశక్తి కాముడై తప మొనరించుచు
 శివభూజ చేయబూనిన మహాలక్ష్మీ తన దక్షిణ హస్తంబున బిల్వ
 వృక్షమును స్పృశించి శివ పూజార్థముగ తద్వృక్షంబుల నెఱుంగు
 చుండె గావున నాబిల్వ వృక్షమునకు శ్రీవృక్షంబని పేరు గలిగె
 ననియును, బిల్వార్చన చేయువారికి సంపత్సౌరస్వతము లబ్బునని
 యును, శివపురాణ మందలి బిల్వసూహిత్యంబున జెప్పబడిన దని
 శ్రీమత్తులు దాసని మిగుల గౌరవించెదరు.

యంత్రము.

బిందుశక్తిం తతఃపశ్చాద్ధ్వనుకోణంతతఃపరం - దశ
 ద్వంద్వయుతంపశ్చాద్ధ్వనుద్భవసమన్వితం - అష్టపత్రంకలా
 పత్రం ధూపురద్వయశోభితం - ఏవంలిఖిత్వా శ్రీపత్రం సర్వ
 సేధ్యకారణం - ఏనాంలక్షం జపేద్విద్వాన్ పురశ్చరణ మార్గ
 తః - పశ్చాద్ధ్వంత్రం సమాలిఖ్య బిందావేకాక్షరంస్యనేత్ - త్ర
 కోణంతుసమారభ్య మన్వశ్రాంతంమనులిఖేత్ - అష్టద్భద్ర కలా
 పత్రే శ్రీగాయత్రీం సమాలిఖేత్ - ధూగృహ మాతృకాం

లక్ష్మీం సమావిభ్యువిధానతః - అనెనచక్రరాజేన సర్వకార్యా
చి సాధయేత్

శ్రీసూక్తై సప్తమీముక్.

మహాలక్ష్మీ రత్నకోశే.

అస్యశ్రీశ్రీసూక్త సప్తమ ముక్ మహామంత్రస్య - వాసు
దేవముషిః - అనుష్టుప్ ఛందః - మణిమాలినీ లక్ష్మీదైవతా -
ఉంశ్రీంబీజం - మంజూంశక్తిః - శ్రీం కీలకం - సర్వకార్యార్థ
సిద్ధయే - రాజరాజేశ్వరీ మహాలక్ష్మీ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపేవినియో
గః - ఉపైతుమాం - అంగు - దేవసఖః - తద్దనీ - కీర్తిశ్చమణినా
సహ మధ్య - ప్రాచుర్భూతోష్ఠి - అనామికా - రాష్ట్రేస్త్రికా -
కనిష్ఠి - కీర్తిమృద్ధింబదాతుమే కరతల - ఏవం హృదయాదిన్యాయ
సః - ధ్యానం - రాజరాజేశ్వరీం లక్ష్మీం వరదాం మణిమాలినీం -
దేవీం దేవప్రియాం కీర్తిం వందే కామ్యార్థసిద్ధయే ॥ హేమాఖం
పీతవస్త్రాంకుచభరనమితాం మధ్యదేశకృశాంగీం కాంస్యం పుల్లం
భోజయగ్రాం కరకమలయుగే ధారయంతిమభీతిం - ముక్తాహారా
ముదారాం మణిమయమకుటాం శోభమానాంచపద్మాం భక్తాభీష్టా
ర్థదాన ప్రధితగుణగణాం నౌమ్యహంవిశ్వభూతిం.

మంత్రః.

ఓం॥ ఉపైతుమాందేవసఖ్య కీర్తిశ్చమణినాసహ
 ప్రాదుర్భూతోస్తిరాష్ట్రేస్త్రికీర్తిమృద్ధిందదాతుమే॥
 శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

మహాశ్రీః । దేవసఖః - దేవోమహాదేవస్తస్యసఖా కుబే
 రః । కీర్తిః - కీర్త్యభిమానినీతదాఖ్యాదక్షకన్యా దేవతా । మణి
 నా - చింతామణినా । మణిభద్రేణ కోశాధ్యక్షేణవా । సహ -
 సహితః । అహం । అస్మిన్రాష్ట్రే - జనపదే । ప్రాదుర్భూతః -
 ఉత్పన్నః । అస్మి - ఆసం । సదేవసఖస్తత్సంబంధి సంగత్యా ।
 కీర్తిం - యశఃకోశంవా । ఋద్ధిం - సర్వభోగ్యసమృద్ధిం । మే -
 మహ్యం । దదాతు - యచ్ఛతు॥ ౭॥

పృథ్వీధరాచార్య భాష్యం.

దేవసఖః - కుబేరః । కీర్తిః - యశశ్చ । మణినా - చిం
 తామణినాసహ । సూముపైతు - మాంప్రాప్నోతు । అస్మిన్రా
 ష్రే - మత్స్యలోకే । ప్రాదుర్భూతోస్తి - జాతః । త్వయాస్వేష
 ణీయస్త్యేత్కటాక్ష లక్ష్మణియీవత్ । సదేవోమేమహ్యం ।

కీర్తిః - విగంతవిశ్రాంతయశః । ఋద్ధిం - అప్తైశ్వర్యసమృద్ధిం చ,
చదాతు - ప్రయచ్ఛతు ॥ ౭ ॥

ఆంధవల్లీ.

మోక్షోత్పదుపాసకోహం యస్తాదస్మిన్ రాష్ట్రమర్వలా
కే ప్రాదుర్భూతోజాతోస్తి తస్తాదహం మానవజన్మ సాధారణా
నుపపత్తిమసహ మానస్తాన్ ప్రార్థయే । త్వదీయత్వాత్ మత్వదా
జ్ఞప్తోమాముద్ధర్తుం । దేవసఖిః - కుబేరః - భవాయ దేవాయ నమః
ఇత్యాదౌ దేవశబ్దాభ్యాసేన సామానాధికరణ్య బలాద్దేవ శబ్దో
మహాదేవేరూఢః । తస్యసఖా - దేవసఖిః । రాజాహస్సభిభ్య
ష్టచ్ । కుబేరస్య్రీంబక సఖిఇత్యభిధానం “కుబేరస్తపసా
పూర్వం తోషయామాసశంకరం । శివార్థం కుమహాలక్ష్మీ కుబే
రస్యవశేష్ఠితా ॥ తస్మాల్లక్ష్మీప్రదానాయ కుబేరోధిక్కుతోభవత్ ।
తస్మాద్ధిభక్తవాత్సల్యం శ్రీదేవ్యాన్విప్రకటికృతం ॥ అనుగృహ్యోతియం
శ్రీస్తం కుబేరతనుభావమ్, ఇతి ఈశానసంహితా వచనాత్ ।
కీర్తిః - యశోభిమానసేదేవతా । “కీర్తిర్మతిర్ముతినః పుష్టిస్సమృ
ద్ధిస్తుష్టిరేవచ । క్షుతిస్తృతిర్భలం మథా శ్రద్ధారోగ్యజయోవి
శాః ॥ దేవతాశక్తయస్సర్వా స్తత్రద్దేవాంశగాన్మప । మహాలక్ష్మీ

మూసాసంతే తస్యైర్వింకర్యవివతా,, ఇతిభార్గవసంహితా వచనాత్ । కీర్తిదక్షిణప్రేష్యా । మణినాచింతా మణినాసహ ।
 “కామధనుః కల్పవృక్షాసుఖా చింతామణిస్తథా । ఐరావదౌచైశ్రవసా వపురఃకౌస్తుభేందవః । మహాలక్ష్మ్యంశగా
 సుర్యేక్షీరసాగరసంభవాః । త్రియమేవోపబీవంతి తేషాందేవా
 శ్చ దేవతా,, ఇతిసౌరసంహితా వచనాత్ నూమునైతు కీర్తి
 వృద్ధిచమేదదాతు । సత్సమీపమాగత్యత్వ దాక్షిణ్య తేమదిష్టం
 సాధయన్వితిభావః॥౭॥

శ్రీరత్నకోశే.

ఆమఘశర్మం శ్రీసూక్తేనప్రమీం ప్రజపేద్బుధః । ద్వాత్రిం
 శల్లిక్షపర్యాప్తా నిధింక్రాపొతిసాస్యథా ॥ కుబేరాద్వాప్తశ్శ
 దేవాః ప్రత్యక్షాసుర్మసంశయః । చింతామన్యాదిరత్నాని స
 హాపినిధయస్తథా॥ వశేతస్యభవిష్యంతి నిధమంత్రస్యయోగినః ।
 భూతప్రేతపిశాచాది గ్రహపీడానివారణం ॥ ప్రయతస్ప్రజపేన్నం
 త్రిం రాత్రికాలవిశేషతః । దూర్వాభిర్బిల్వపత్రైశ్చ సకుశైశ్చ
 కుశేశయైః ॥ సహరిద్రాక్షత యవైస్తండులైశ్చ సమాక్తికైః ।
 కుంకుమైరర్పయేద్దేవీం ప్రసూనైశ్చవిశేషతః ॥ కేతకీకుందమం
 దానైః తులసీదమనాదిభిః । లక్ష్మీనామ్నం సహస్రేణ శ్రీదీక్ష

సహితేనచ॥ శ్రీయంత్రంపూజయేన్నిత్యం నిత్యకర్తావిరోధతః ।
 ప్రజపేత్తుల్యగాయత్రం పురశ్చరణదీక్షితః ॥ సపాశాంకుశమా
 యాంచ సహకర్షణపల్లవం । స్వాహాస్తంబనమాస్తంబ శ్రీ
 మంత్రమృచియోజయేత్ । సప్రవాళాక్షమాలాక శ్రీసంధ్యవియ
 తోజపేత్ ॥ ధూపయెద్యక్షధూపైశ్చ ఘృతదీప్తైశ్చభాసయేత్ ।
 ద్రాక్షశలంబ ఖడ్గూరం రంభాక్షిరేషుసంయుతం ॥ మధ్వాజ్య
 దాడిమీమూత నారికేళాంత్యమర్పయేత్ । సువాసిసీస్సమభ్యర్చ్య
 స్తుత్వాన్వైస్తోత్రపాఠకైః॥ ముత్వాపామార్గసమిధో ఘృతాహుతి
 పురస్సరాః । కటాష్టాష్టలవణాదీని త్యక్త్వానియతభుగ్రవీ॥ సా
 భకద్వివత్సరేసిద్ధిం ప్రాప్నుయాన్నాత్రసంశయఇతి । ఆంహ్రీం
 క్రీం వింశ్రీంహ్రీం ఆంహ్రీంక్రీం ఇతివీజనవకం ప్రతిన్యాసం
 యోజయేత్ అస్యమంత్రస్య కుబేరఋషిః । మణిమాలినీ లక్ష్మీ
 కేకవతా । అమృతపుండః । శ్రీంబ్లాంక్షీం వీజాని॥ ధ్యానం॥
 రాజరాజేశ్వరీం లక్ష్మీంవరదాం మణిమాలినీం । దేవీందేవప్రి
 యాం కీర్తింవందేకామ్యర్థసిద్ధయే॥౨॥ ఇతిసప్తమగ్విశ్వావృతిః॥

తాత్పర్యము.

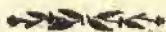
ఓ మహాలక్ష్మీ నే నీ మర్త్యలోకంబున జన్మించి వీర
 కాడవైనను నిష్కంఠాల్పద గాననీ యాజ్ఞచే ధనాధిపందైన

రాజ రాజును నావద్దకి తచ్చి ధనము సుసంగుగాత నీ కింకరి
యగు కీర్తిదేవత నన్నుం జెందని. నీ ప్రసాదమువలన నేను
రత్నములు మొదలగు భాగ్యములను జెంది వధికలైదను. ఇట్టి
యభిముగల ఈ మంత్రమును 3౨ లక్షలు విధ్యుక్త ప్రకార
ముగ జపము జేసెనేని సిద్ధించును. శ్రీ దేవతాను గ్రహము
వలన కుబేరాదులు ప్రత్యక్షమై ఖనాది కామ్యము లాసంగ
వరు. అట్టి సిద్ధపురుషుడు గ్రహ పీఠాది దోషంబులను నివా
రింప గలుగును॥౨॥

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

పంచవింశతికోష్ఠాని లిఖేద్భాష్యతుభూపురం - భూపుర
సక్తవర్ణాంశ్చ శిష్టంకోష్ఠే మసంలిఖేత్ - విలిఖే ద్విల్వఫలకే
మాతృతావీజసంయుతం - సహస్రంప్రజపేత్సప్తప్రేష్టాపయే
దంగణసుధీః - సర్వసాధాగ్యమాడిత్య పుత్రపౌత్రేస్తుమోదతే -
పుష్యయుక్తవతుర్దశ్యాం మధ్యాహ్నానియమర్చయేత్ - రక్తపు
ష్పాణిమంత్రేణ విల్వపీఠానిక్షిపేత్ - సహస్రంప్రజపేద్ధీమాన్
సమాయాతిస్వయంపుషః - ద్వికోశాద్విసహస్రేణ త్రకోశాత్రి
సహస్రతః - చతుస్సహస్రాత్రకోశాదాగచ్ఛేన్నాత్రసంశయః.

శ్రీసూక్తే అష్టమీఋక్.

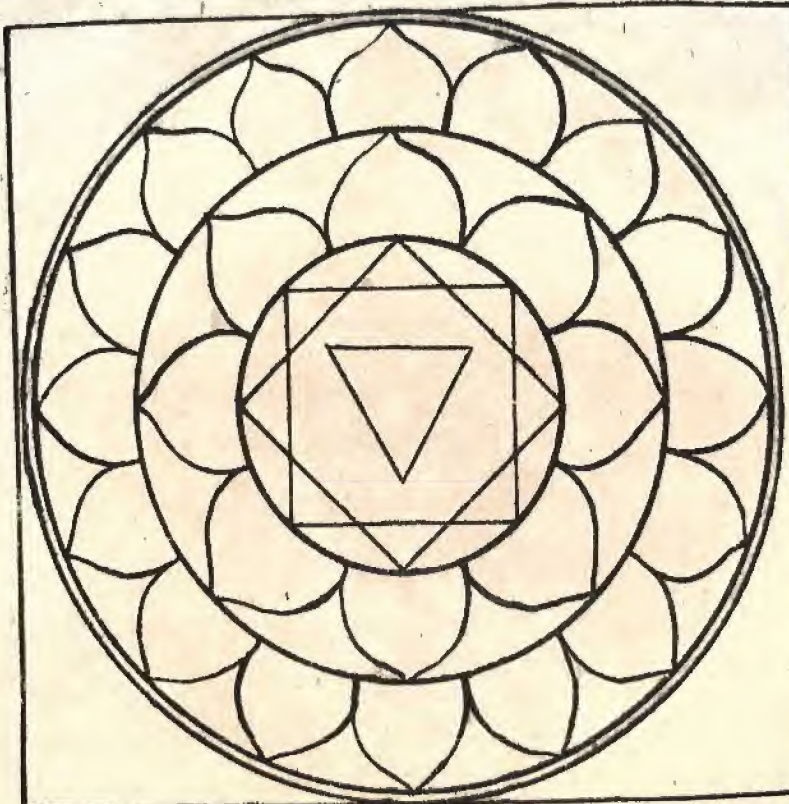
మహాలక్ష్మీరత్నకోశే.

అస్యశ్రీశ్రీసూక్త త్సుత్విపాసామితి అష్టమ ఋక్ మహా
మంత్రస్య - శ్రీమహావిష్ణుః ఋషిః - అనుష్టుప్ ఛందః - సర్వై
శ్వర్యకారిణీ మహాలక్ష్మీర్దైవతా - యం బీజం - హంశక్తిః క్రిం
కీలకం - శ్రీమహాలక్ష్మీ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపేవినియోగః - ఓంరం
త్సుత్విపాసామలాం జ్యేష్ఠాం - అంగు - ఓంహ్రీం అలక్ష్మీం -
తర్జనీ - ఓంహ్రీం నాశయామ్యహం - మధ్యమా - ఓంహ్రీం -
అఘాతమసమృద్ధిం చ - అనామి - ఓంరం సర్వాన్నిధుద - కని -
ఓంరం హ్రీంశ్రీం హ్రీంరం మెగృహత్ - కరతల - వివరిహృద
యాదిన్యాసః - ధ్యానం - ధ్యాయేద్దేవీం మహాలక్ష్మీం చారి
త్రోచ్చాటకారిణీం - పంకజాస నమధ్యతు శుఖానీనాం శుచి
స్థితాం - హేమాంబరధరాం హేమ పద్మవీణోపరిస్థితాం - ముక్తా
మాణిక్యవైడూర్యో వేతక్యణితనూపురాం - రత్నవిధ్ధస్రజాంవైవ
రత్నకుండలమండితాం - విచిత్రరత్నవహ్నిషాం నిచిత్రావయవై
ర్ముతాం - పద్మద్వయధరాంవైవ వరదాభయభారిణీం - చామ
రాభ్యాంవీజ్యమానాం నీతచ్ఛత్రోపశోధితాం - శంఖపద్మ విధి

యంపరిక్షీర్తతః ॥ దౌర్భాగ్యంశమయేదేవ దులికపింపరిమాణ్యయే
త్ । వీరాసనసమాసీన అగ్నిహూత్రపురాస్థితః ॥ ఖలాశీప్రజపే
స్తంత్రం ధత్త్యరుద్రాక్షమాలయా । తిలహూమంప్రమర్శిత విర
జామపిహవయేత్ ॥ ఘృతేనజామయాలిక్ష్టీం దౌర్భాగ్యం తస్య
నశ్యతి । సౌభాగ్యంజాయతేతస్య నాత్రకార్యావిచారణా ॥ రం
హీంశ్రీం హ్రీంరం ఇతి బీజపంచకేన సమస్త్రాంగన్యాసః ॥
ధ్యానం ॥ అజ్ఞానపాతక తమస్తతిప్రవర్జ్యం దౌర్భాగ్యభూధర
విదారణవజ్రమిదే । రోగాలికాఘోరభణిమర్దన పక్షిరాజం లక్ష్మీ
పదద్వయమనర్థ హరంసుఖార్థీ ॥ ఖడ్గంసవాతచక్రంచ కమలం
వరమేవచ । కరైశ్చతుర్భుభృభృదాంధ్యా యేచ్ఛంభా ననాం
శ్రియం॥ ఇత్యష్టమర్చివరణ సంగ్రహః॥౮॥

తాత్పర్యము.

తొల్లి దేవాసురులు క్షీర సముద్రమును మధించినపుడు
అకలి దప్పులచే దస్సి మలినమైన అవలక్షణముగల పెద్దమ్మ
పుట్టినది. ఆమె లోకమునంత తిని వ్యాపించియున్నది. ఓ
మహాలక్ష్మీ నిన్ను గొలిచిన బలముగల వేను ఆ పెద్దమ్మను నాశము
జేయుచున్నాను. నీవు నాయంట నుండి దరిద్రతను, కొర
తను, లేనట్లు చేయుమని లక్ష్మీని ప్రార్థించుట నీ యర్థము

(౪)

శ్రీసూక్త భావ్యం.

౪౯

గల మంత్రమును కై వేలు జపించిన సిద్ధించును. ఇది సర్వా
నిష్ఠ పరిహారకంబు, సకలదుష్టోష్ణ శామకంబు, దారిద్ర్య పరిహార
కంబు, విశ్వర్య ప్రదమనంబడును॥౮॥

మహాలక్ష్మీ రత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

చంద్రం భువనదిక్కోణైః వసుపద్మంతలోలిఖత్ - తద్భ
హిత్వస్త పత్రేస్యాద్భుభురద్వయసంయతం - విందాంక్షీం
సమాలిఖ్య లిఖేన్మూలం యథాక్రమం - భూభురమాతృకాం చాపి
మూలమంత్రం శ్రియంలిఖత్ - యంత్రస్య భారణాత్తాత వర్ధంతే
సర్వసంపదః - అలక్ష్మీనాశయేదాశు పూర్వోక్తాన్యశుభానిచ -
ఆయుష్కామో జపేల్లక్షం మంత్రమేతాగ్రమానసః - దూర్వయా
చాశులింహుత్వా పురుషాయరవాప్నుయాత్.

శ్రీసూక్తే నవమీఋక్.

మహాలక్ష్మీ రత్నకోశే.

అస్యశ్రీశ్రీసూక్త నవమఋచో గంధద్వారతి మహా
మంత్రస్య - శ్రీమహావిష్ణు ర్పః - అనుష్టుప్ శబ్దః - శ్రీమహా
లక్ష్మీ దైవతా - గం చీజం హ్రీం శక్తిః శ్రీం కీలకం - శ్రీమహా

లక్ష్మీప్రసాదసిద్ధ్యై గంధద్వారతి మంత్రజపేవినియోగః - గంధ
ద్వారాం అంగు - మరాథమణం - తర్జనీ - నిత్యపుష్టాం - మధ్య
మా - కరేషిణీం - అనామి - కనిష్ఠి - ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూ
తానాం । తామిహూప - హ్వయేశ్రియం - కరతలకర - విపం
హృదయాదిన్యాసః - భావనం - కల్పద్రోహదమూలై ద్రుత
కనకనిభాచారుసింహాసనస్థా । హస్తైః పద్మోదరదమభయం
ధారయః తీంచమాలాం - నానాభూషాం సువేషాం మణిమకుట
ధరాం దివ్యగంధానులేహం । భాగ్యయైత్సంపూర్ణకామ ప్రవకరక
మలాం కంబుకంఠీ హృదజ్జై - విపంధ్యాత్వా జపేత్తంత్రం
లక్షం సర్వార్థసిద్ధయే.

మంచవింశత్యాయై - పురస్కార్యాయుద్రా లక్షణభద్రాని
సర్వవశీకరణ విషయకార్యాణీతి ద్రష్టవ్యం - మహత్వాపాద
కః - ప్రభుత్వసాధకః - కృషిఫలప్రదః - ధనధాన్య పశు సమృ
ద్ధికరః - ఆయం.

మంత్రః.

ఓం॥ గంధద్వారాం మరాథర్షాం నిత్యపుష్టాం కరేషిణీం ।
ఈశ్వరీం సర్వభూతానాం తామిహూపహ్వయేశ్రియం॥

శ్రీవిద్యారణ్య భాష్యం.

గ్రంథః .. ఖాగ్రాహ్యగుణః, ద్వారం - లక్షణం, య
స్యాస్తాం । దురాధర్షాం - కేనాపిధర్షితమశక్యాం । నిత్యం
పుష్టాం - నిత్యం - సదా - సస్యాదిభిఃపుష్టాం - సమృద్ధాం ।
కరీషణీం - కరీషశ్శుష్క గోమయాచీస్తద్వతీం । గవాశ్వచి
బహుపశు సమృద్ధామితియావత్ । సర్వభూతానాం - సకల
ప్రాణినాం । ఈశ్వరీం - అధిష్ఠాత్రీం । ఆధారభూతాంవా ।
తాం - భూరూపాం । క్రియం । ఇహ । ఉపహ్వయే -
ఉపహ్వయే॥౯॥

పృథ్వీధరాచార్యభాష్యం.

శూ అగ్నే । గంధద్వారం - గంధవతీం పృథ్వీరూపాం ।
దురాధర్షాం - దుస్సహం, కేనాపిధర్షితమశక్యామిత్యథాః ।
నిత్యపుష్టాం - నిత్యసస్యాదిభిః పోషణశీలాం । కరీషణీం -
శుష్కగోమయావతీం అనేనపృథివ్యా అసంఖ్యాత పశుమత్సంవృ
జ్యతే । సర్వభూతానాం - సమస్తప్రాణినాం । ఈశ్వరీం - నియా
మికాం, ప్రభురూపాం । తాంక్రియం - లక్ష్మీం । ఇహ -
అస్మిన్దేశే । అహముపహ్వయే - మత్సమీపం ప్రత్యాగచ్ఛే త్యా

హ్వనంకరోమిత్యర్థః ॥ విష్ణుపత్నీం మహాదేవీమితి భూసూక్తే।
 కృణూనీకారమాచారా నీతాసత్యచక్రామినీ । రుక్మిణీతులనీరా
 కాస్వర్వాలక్ష్యంశ సంభవాఇతి కృరహస్యే॥౯॥

వైఖానసవిద్యాయాం.

ఋచమానుష్టుభీం గంధద్వారామితి జపేచ్ఛ్రియాః । వజ్ర్య
 త్తరశతానాంతు సహస్రాణాంచసంఖ్యయా ॥ పద్మాక్షమాలయా
 పద్మాసనస్థస్సహస్థానం । బీజంవిస్యస్యమంత్రేణ కృబీజేనచ
 తజ్జపేత్ ॥ కేసరిచంద్రకస్తూరీ శ్రీఖండావ్యైర్మసౌహృతైః । గం
 ధద్రవ్యైస్సమభ్యర్చ్య స్థండిలశ్రియమర్థయేత్ ॥ గోబృందానుగ
 తాంధ్యాత్వా సురఖింసస్యమావినీం । పృథులాంప్రాణినామీశాం
 మర్థయేత్ ॥ కృషిఫల ప్రదః ధనధాన్య పశుసమృ
 ద్ధికరః । పుణ్యగంధప్రదః, మహత్వాపాదకః, ప్రభుత్వసాధకశ్చ
 మంత్రోయం॥౯॥ ఇతి నవమర్ద్ధివరణ సంగ్రహః॥

తాత్పర్యము.

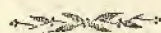
మంచి గంధములచేత పరిమళించునది, ఎవ్వరిచేతను తిర
 స్కరింప గూడనిది. ఎవ్వడును పంట పైరులచే పుష్టిగలిగి
 నది వత్సాదిసమృద్ధి గలది - సకల భూతములకును ఆశ్రయమైన

యేరిక యగు ధూ స్వరూపిణియైన మహాలక్ష్మిని నే నిచ్చట
బిలిచెడినని యథాకాము గల యీ మంత్రమును అక్షరపంచ న
హస్ర ప్రకారము జపించినకొత్ప పలసిద్ధి గలిగి ధన భాగ్య
పకునమృద్ధి యగుననుట॥౯॥

యంత్రోద్ధారః.

తిర్యక్పంచలిఖద్రేఖా మూర్ధ్వంతునవరేఖికం - గంధద్వా
రేతిమంత్రంతు లిఖద్వత్రియధాక్రమం - యంత్రమేతద్వహావిష్కం
సర్వవశ్యకరంపరం - తాళవత్రేసమాలిఖ్య నైష్ఠద్వారోపరిస్య
సెత్ - మూషిద్వాపురుషోవాపి తత్త్వజాప్యశమోత్పయత్ -

శ్రీసూక్త దశమీముక్త.

మహాలక్ష్మీ రత్నకోశ.

అస్యశ్రీశ్రీసూక్త మనసఃకామమితి దశమీముఖో మహా
మంత్రస్య - కామముషిః - అనుష్ఠాపభంవః - శ్రీమహాలక్ష్మీ
దేవతా - మం బీజం శం శక్తిః శ్రీః కీలకం - మహాలక్ష్మీ
ప్రసాదసిద్ధిరై జపేదనియోగః - ఓం మనసః కామమామూరిం -
అంగు - ఐంవాచస్సత్కం - తద్జ - లంలిసమహిమధ్య - వంచనా

నాం రూపమన్నస్య - అనామి - శ్రీంమయిశ్రీః - కనిష్ఠికా -
 ఓం ఐం లం వం శ్రీం శ్రయతాంయశః - కరతల - వివంహృద
 యాదిన్యాసః - ధ్యానం - కాంత్యాకాంచనసన్నిధాం ద్విప
 యనాం కల్పారమాలావలీం కస్తూరీతిలకాం కరైశ్చకమలకంఠే
 నముక్తావళిం - శేషశేషవిశేషభూషణ రతాంసంబిభ్రతీం
 కుండలాంపద్మాక్షీం భజనర్వదాభిలషితప్రాప్త్యై సమృద్ధశ్రియై -
 వివంధ్యాత్వా జపేన్ద్రంత్రం లక్షమాత్రమతంద్రతః - అతఃపరం
 షడ్వింశే ధ్యాయేద్రప్తవ్యం -

మంత్రః.

ఓం॥ మనస్సర్గకామమానూతింవాచస్సత్యమశేమహి।
 పశూనాంరూపమన్నస్య మయిశ్రీశ్చక్రియతాంయశః॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యం.

హేశ్రీః । మనస్సర్గకామం - మనూరథం । ఆమాతిం -
 సంకల్పం । వాచః - వాగ్విక్రియస్య । సత్యం - యాథార్థ్యకాం ।
 పశూనాం - గోమహిష్యాదీనాం । రూపం - క్షీరాది । అన్నస్య -
 అదనీయస్య యవప్రీహ్యదేః । రూపం - భక్ష్యాది చతుర్విధం ।

అశీమహి - లభేమహి । శ్రీః - సంపత్ । యశః - కీర్తిశ్చ ।
మయి - తదుపాసకై । శ్రయతాం - ఆశ్రయతాం ॥ ఇతి ద్వితీ
యపాదః॥౨॥౧౦॥

పృథ్వీధరాచార్యభాష్యం.

మమ - మనస్సగ్గికామం - భూరిమనోరథం । ఆహుతిం -
సంతోషం । వాచస్పత్యం - వచసాంయథాధికతాం । పశూ
నాంరూపం - గజాశ్వగోమహిష్యాది ప్రామర్యం । అన్నస్య
రూపం - భక్ష్యభోజ్యాదికం । యశః - కీర్తికంచ । యస్యాస్యకా
శాత్ - వయమశీమహి - లభేమహి । తాదృశీశ్రిలక్ష్యః । మయి
శ్రయతాం - సన్నిధతాం॥౧౦॥

మంత్రకల్పాణశ్చ.

మనసః కామమిత్యాద్యాం శ్రీసూక్తే దశమీమృచం ।
మనోవాఙ్మయతోనిత్య మష్టలక్షణపంచరతే ॥ వాక్సిద్ధిర్భగ
సిద్ధిశ్చ భోగ్యలాభోభవేద్భ్రవం । ఓమైలంపం శ్రీమితిస ప్సవ
స్యాసః॥ ఛానం॥ తాం ఛాయేత్సత్య సంకల్పంలక్షీతం క్షీరో
దనప్రియాం । ఛాయతాంసర్వేషుభూతేషు తత్తద్దానబలక్రియాం ॥
ఇతి॥ ఇతిదశమీ ఋగ్వేదతా॥౧౦॥

తాత్పర్యము.

ఓ లక్ష్మీదేవి! మమోరథమును, సంకల్పమును, సత్కమును, క్షీరాన్నాది భోగ్యజాతమును, నీ ప్రసాదమువలన పొందుచున్నాము. సంపదయును కీర్తియును నన్ను ఆశ్రయించని ఇట్లభిక్షము గల ఈ మంత్రమును విడు బీజాక్షరములతో న్యాసము జేసి అన్న నియమమ్యుతో మౌన వ్రతమున ౮ - లక్షలు జపము చేయ వలసినది - నీధియైన నతనికి - వాక్సిద్ధియు, సంకల్ప సిద్ధియు, కోర్కెలు కొనసాగుట, సత్యఫలంబు, భోగభాగ్యంబులు సంపద, కీర్తియును గలుగుననుట॥౨॥౧౦॥

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

తిర్యగైఖాష్టదుర్నిఖ్య ఊర్ధ్వమష్టలిఖేచ్ఛుభః - శ్రీంహ్రీం క్లీం మంత్రమూలంద కోష్ఠేనువిలిఖేత్కమాత్ - ధారణాద్వాక్పతిర్భూయా ధనధాన్యసమృద్ధిమాత్ - సర్వైశ్శ్రీసూక్త మంత్రైస్తు భవేయస్సర్వసంపదః - గోప్యాదోవ్యతరంబ్రహ్మక నదద్వాద్యస్యకస్యచిత్ - గోపనీయంవ్రయత్నైవ శ్రీసూక్తం కమలాసన-జలి పుష్పింకోధ్యాయః.

no

శ్రీసూక్త ఏకాదశీఋక్.

అశ్వశ్రీశ్రీసూక్త కర్తమేన తి ఏకాదశ ఋగో మహా
మంత్రస్య - కర్తమఋషిః - అనుష్టుప్ శందః - కం బీజం - పం
శక్తిః - శ్రీం కీలకం - మహాలక్ష్మీ ప్రసాదసిద్ధ్యై జపేనియో
గః - కర్తమేన ప్రజాభూతా - అంగు - మయి సంభవ - తర్జనీ -
కర్తమ - మధ్యమా - శ్రియం వాసయ మేకులె - అనామి - మాత
రం కన్తి - పద్మమాలినీం - కరతలకర - ఏవం హృదయాది
స్యాసః - ఛానం - ధ్యామధాటక సంవిధాం ద్విపదాం దివ్యాం
బరాలంకృతాం సత్పుష్పాధర పద్మకోమలయగ శ్రీమత్కరాం
భోమహం - నానారత్న కిరీటమండల లసద్వక్త్రాంబుజాం చన్ది
నీం సర్వాభీష్టఫలప్రదాన నిరతాం సంపత్సమృద్ధ్యై సదా - ఏవం
ఛాన్దోజశ్శ్లక్షం మహాకావ్యేయతంజపేత్ -

మంత్రః.

ఓం॥ కర్తమేన ప్రజాభూతా మయి సంభవ కర్తమ।
శ్రియం వాసయ మేకులె మాతరం పద్మమాలినీం॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యం.

కర్తమేన - కర్తా మాభ్యేన పుత్రేణ । ప్రజాభూతా -

ప్ర, ప్రకృష్టం, ప్రజా, అపత్యంయస్యాస్యా, సుపుత్రేత్యథః,
 ప్రజాపత్యమితియాస్కవచనాత్ । భూతా - అభవత్ । ఆతః ।
 హేకదశమ - శ్రీపుత్ర । త్వం । మయి - మదీయగృహే । సం
 భవ - సంవస । పద్మనూలినిం - కమలమాలాధారిణీం । మా
 తరం - తవజననీం । శ్రియం - లక్ష్మీం । మ - మమ । కుల -
 వంశే । వాసయ - నివాసయ ॥ ౩ ॥ ౧ ॥ ౧౧ ॥

పుణ్యధరభాష్యం.

హేకదశమ - శ్రీపుత్ర । మయిసంభవ - మయిప్రసాదం
 కురు । యతఃశ్రీః । త్వయాకదశమేన । ప్రజాభూతా - పుత్ర
 వతీజాతా । తచ్చాత్ । మాతరం - తవజననీం । పద్మినీం - పద్మ
 రచితమాలికాం । శ్రియం - లక్ష్మీం । మమ । కుల - వంశే ।
 వాసయ - ప్రతిష్ఠాపయ । త్వత్పరాసతీవా సంకరోత్పిత్యథః ॥
 ౩ ॥ ౧ ॥ ౧౧ ॥

మంత్రకల్పాణవే.

కదశమ సేత్యాదికాంతు శ్రీసూక్తైకాదశీమృచం । గా
 వంసవత్సాం సంపూజ్యజే దక్షరలక్షకం ॥ వంశ్రీంవ మితిన్యో
 సః ॥ ధ్యానం ॥ సవత్సాగౌరివ ప్రీతాకదశమేన తథేందిరా ।

కల్యాణీమద్భుతానిత్యం నివసేత్సద్భూతాలినీ ॥ మంత్రసిద్ధాంత
చిరావిచ్ఛిన్న వంశపరంపరాభివృద్ధి రఖండితైశ్వర్యలాభశ్చ భవ
తి । సంతానసౌభాగ్య ప్రదోయమంత్రః ॥ పద్మాక్షమాలయా
గోష్ఠ ప్రజపేత్ । బాలభ్యోపయోదద్యా ద్బాలికాభ్యశ్చ ప్రత్య
హం గువాసినీమర్చయేత్సపుత్రామితి॥౩॥౧॥౧౧॥

ఇత్యేకాదశీ ఋగ్వితృతా॥

తాత్పర్యము.

ఓ మహాలక్ష్మీ నీవు కదాముండను వానిచేత కుమా
రుఁడు గలదైనావు. ఓయి కదాముఁడా మాయంట వచ్చి
యుండుము. కమలధారిణి యగు నీ తల్లియైన లక్ష్మీని నా
యంట నివసించునట్లు చేయుము. ఆసు నర్థముగల ఈ మంత్ర
మును పద్మాక్ష మాలికతో గోష్ఠమున గూర్చుండి ౩౨ - లక్ష
లయ్యేవరకు జపము చేయవలసినది. లేత బిడ్డలకు పాలు నెసం
గుచు వారి తల్లిలైన ముత్తైరువలను నిత్యము పూజింపవలసినది.
ఆపులకును చూడలకును మేత బెట్టవలసినది. ఇట్లు జేసెనేని
మంత్రము సిద్ధించు. నట్టివానికి యా చంద్రారక్రముగ నవ
చ్చిన్న వంశ పరంపరాభి వృద్ధి యగునట్లు సంతాన సౌభాగ్య

మబ్బును - వానికిని వాని వంశస్థులకును అఖండితైశ్వర్య లాభ మగును. ఈ మంత్రము సంతాన సౌభాగ్య ప్రదం బగు ననుట॥ ౩॥౧॥౧౧॥

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

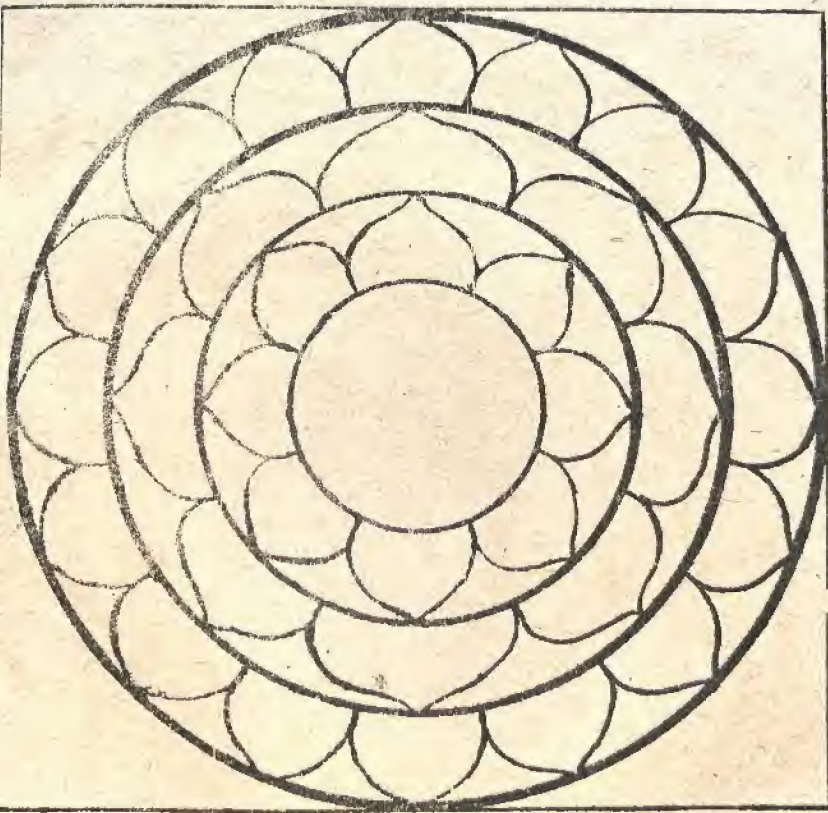
బిందువస్వజ్జమాలిఖ్య వస్వజ్జంచతతఃపరం - కలాదశం తతఃపశ్చాద్భూగృహద్వం ద్వసంయుతం - బిందౌశ్రీవీజమా లిఖ్య కలాంతంమంత్రలేఖనం - పూర్ణంచకమలావీజైః భూపురే మాతృకామపి - ఎతద్యంత్రంమహాబుద్ధి దాయకం సర్వసిద్ధిదం - పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిస్సౌ త్సావనాత్సర్వసంపదః - శ్రీయైనమః.

శ్రీసూక్తే ద్వాదశీముక్.

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే.

అస్యశ్రీశ్రీసూక్తాదప్రబంధ్యతి ద్వాదశముచో మహా మంత్రస్య - చిక్లీతోభగవాన్మహిః - అనుష్టుప్ ఘంధః - అన్యతే శ్వరీదేవతా - ఆం వీజం - లం శక్తిః - శ్రీం కీలకం - చిక్లీత మాతృ శ్రీలక్ష్మీదేవతా ప్రసాదసిద్ధ్యరే జవేవినియోగః - ఆదప్ర జాతాస్మిద్ధాని - అంగుష్ఠా - చిక్లీతవస - తర్జ - మృగృహ -

మధ్యమా - దేవీంమాతరం - అనా - శ్రీయంవాసయ - కనిష్ఠ
తా - మకులే - కరతల - వివం హృదయాదిన్యాసః - ధ్యా
నం - ధ్యామత్కల్పతరోర్ములే రత్నసింహాసనస్థితాం - వద్మద్వ
యభరాంపద్మాం వరదాభయభారిణీం - సర్వరత్నవిచిత్రాంగీం
రక్తక్రిపాదపీఠికాం - హేమదండనితచ్ఛత్ర చామరద్వయదీ
జితాం - రత్నోమౌరభిషించంతీం భక్తాంజకరోద్ధృతైః - వివం
ధ్యాత్వా జపెల్లక్షంభవేద్ధనపతిస్స్వయం -

మంత్రః.

ఓం॥ ఆపస్సృజంతున్నిగ్ధాని చిక్షీతవసమేగృహే।
నిజదేవీంమాతరం శ్రీయంవాసయమేకులే॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

ఆపః - అబధిమానిన్యోదేవతాః । స్నిగ్ధాని - స్నేహయు
క్తానికార్యాణి । సృజంతు - ఉత్పాదయంతు । అపాన్స్నేహ
గుణవత్త్వాదితభావః । హేచిక్షీత - చిక్షీతాఖ్యశ్రీఛత్ర । మే -
మమ । గృహే - శేహే । నివసవ - వాసంకురు । ఆపిచ ।
తాందేవీంమాతరం - శ్రీయం । మే - మమ । కులే । నివాసయ-
సంవాసయ॥౩॥౨॥౧౨॥

సూక్తార్థసంగ్రహం.

యదగ్రే ఆపవహసన్ ఆద్యస్సర్వమభూజ్జగత్ | నారా
స్తా ఆయనం యస్యసహినారాయణస్థిపరః || సూతేనరాంశ్చ
యా ఆపస్తాయదస్యాయనంహరేః | తస్యస్వాభావికీ శక్తిదే
వీనారాయణీస్తృతా || అద్యోహిపుథివీజాతా అగ్నిరప్యభ్యుప
స్తథా | వాయురరోక్మాహ్యపాంవత్స శ్చంద్రమాస్సర్వమప్యథ ||
జీవజీవరసంవిష్య మమృతంజలముచ్యతే | జాయతేతీయతేయ
త్యో జగత్తజ్జలమీరితం || తజ్జలానిచశాంతాత్తా చితంజలముపాస
తే || తస్తాత్సర్వనిదానానా మహాంస్రస్త్వత్వముచ్యతే | అపు
ప్రతిష్ఠితస్సేషహ స్తేనైషపరమాణవః || జగద్భావాయనంబద్ధా
స్తథానౌస్యాజ్జగజ్జయః | తస్తామపాసకోదేవీం ప్రాథకాయేద
ప్సరూపిణీం || భోగ్యద్రవ్యాణిసర్వాణి మమస్మిగ్ధానిమాతృకా |
సృజతుశ్రీరపాండేవీ భోగభావాయభామినీ || శ్రీదేవ్యాస్తనయోజ
జ్ఞే చిక్ష్ితోనామమన్తథః | అబన్మవికృతాచిత్రే జాతఃకామూహి
చిత్రజః || ఆయమేవహిసంసార హేతుస్సర్వాథకసాధకః | జగ
త్కామహితంసర్వం యేనద్వైతఫలౌదయః | యశ్చాకామహతో
దేహీ శ్రోత్రియోబ్రహ్మణిస్థితః || బ్రహ్మసంపత్స్యతేతస్య కథ
న్యంనహివిద్యతే | లక్ష్యప్రేవగకరూపాయః ప్రాక్షిఃకామని

బంధనా ॥ తస్మాచ్ఛక్తితనామానం లక్ష్మీపుత్రంహిదుజయం ।
 కామదేవంసమారాధ్య యత్తుతఃప్రాప్నుయాచ్ఛియం ॥ లక్ష్మీః
 ప్రియత్నసాధ్యాహి యత్నుఃకామసముద్భవః । తస్యభూమి
 రుద్ధస్య విభూతిత్వంహరేద్యతః ॥ చక్లితశ్శ్రీసుతస్సాస్వమిక్ చ
 రంనివసమద్భుతా । మత్కులెగుచిరంతిష్ఠ మచ్ఛితైసన్నిధిం
 తురు ॥ త్వదాగమనమాత్రేణ త్వన్తాతాత్వామనువ్రజేత్ । త్వయి
 ప్రీతిపరాసాహి తవభండోనువతేనీ ॥ శ్రీదేవీంతామమగృహ
 చిరంవాసయమాతరం । నమోస్తుతుభ్యంచక్లిత శ్రీదేవ్యైశనమో
 నమః ॥ ఏతత్తాత్పర్యకాంసూక్తే ప్రజపేద్వాదశీమృచం । చంద్ర
 మాఋషిరేతస్య దేవతాత్వమృతేశ్వరీ ॥ చక్లితమాణాశ్రీశ్చం
 దో నుష్టుబ్ధంబీజముచ్యతే । చతుష్షష్ఠిసహస్రాణి ప్రజపేన్నంత్ర
 సిద్ధయే ॥ నద్యాస్సముద్రగామిన్యా స్తీరేబిల్వతరోస్తటే । జల
 కుంభంసమభ్యచ్యే చేష్టించావిష్టకాంచరేత్ ॥ యచ్ఛయా
 బువశాఖాయా ముక్తమారుణకేతుకే । తేనతంత్రేణసహితం
 స్వశాఖోక్తవిధించరేత్ ॥ ప్రహదానంప్రకర్విత దద్యాత్పానీ
 యమేవచ । సువాసినీభ్యోవిద్రవేభ్యస్తదపత్యేభ్యఏవచ ॥ భూతా
 ప్యాయనతోదేవీ తుష్టృతిశ్రీహారిప్రియా । తస్యాన్నంభోగ్యజా
 తంచ తదిచ్ఛాసమకాలికం ॥ హితంమృష్టంసమృద్ధంచ శుద్ధం

యావదపక్షేతం । తత్కుటుంబస్యపర్యాప్తం తదాత్రితజనస్యచ ॥
తదావాసేతత్కులేన మహాలక్ష్మీస్థిరాభవేత్ ॥ఇతి॥ఇతి ద్వాదశ
ముగ్ధావ్యభాసా ॥

తాత్పర్యము.

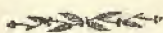
జిడ్డుగల రుచియైన భోగ్యవస్తువులను జలాభిమాని జీవ
తులు సృష్టించి నా కివ్వని - అనగా, బ్రహ్మ సృష్టియందు ఉద
కములే మొదటివి. వానియందు భగవంతుడు గలడు. ఉద
కములవలన లోకము సృష్టించ బడ్డది - అహారాది సమస్త
భోగ్యవస్తువులను నీటివలన గలుగుచున్నవి - నీరే ప్రాణాధా
రము. గనుక - జీవన స్వరూపిణియైన జలాభిమాని యగుటవలన
అమృతేశ్వరి యను పేరం బరగిన మహాలక్ష్మీ నా కిష్టముల
మొసంగుగాత యని భావము. చల్లదనము చేర మనస్సును
తడిపి ఊరడించునది ఆస్మోదక రసము దానియందు స్నేహమని
యెడు జిడ్డు గలదు అదియే తలతోని మెదడును పోషించును.
ఆచ్ఛట గల మనోమయ కోశంబున అంతఃకరణ వృత్తి యను
మహాలక్ష్మీ గలదు. ఆమె జీవాత్మ స్వరూపుడగు మహావిష్ణువు
నాశ్రయించి యున్నయది. ఆమెకు కాను మనియెడు మత్త
భుడు భుట్టుచున్నాడు. అట్టి చిత్తభాండయిన కాముండే చిక్షి

తుడవియెడు లక్ష్మీపుత్రు డగును. కామ సంకల్పము లేనివా
 రలు భనాది కామ్యములను సాధించుటకు యత్నింపరు గాన
 పురుషార్థకాములన్నియు భనాకానిరుద్ధ కామసాధ్యంబు లన
 బడును. కావున కామేశ్వరి యగు మహాలక్ష్మి, కామముగల
 వారి యంబు నివసించును. కనుక - ఓ కామమా! మా
 యింట నుండుము. అనగా నేనును, నా వంశస్థులును ప్రవృత్తి
 భనాకాపరాయణు లయ్యెడమని భావము. ఓ చిక్కితుడా! నీవు
 నాయంబు నిలిచి నీయింట ప్రీతిగల నీ తల్లియైన కృదేవిని నా
 యింట అనగా నా కులమున శాశ్వతముగ నుండునటుల జేయు
 నని ప్రాధికంచుట. ఇట్టి యర్థకాముగల ఈ మంత్రమును
 ఆక్షరమునకు రెండు వేలవంతున ఒక వేలు - జపము జేయ
 వలసినది - చలిపండిల్లను బెట్టించి ఉదక దానము జేయ
 పలెను. మహానది తీరమున బిల్వపుత్ర మూలంబున. జపిం
 చ తగును. అరుణకేతుక చయసూక్తవిధి ననుసరించి
 కల్పాక్ష ప్రకారముగ శాంతి జేయవలసినది - ఈ మంత్ర
 సిద్ధునికి భోగ భోగ్యాభివృద్ధి గలిగి కోరిక లన్నియు చేకూరును.
 అతని గృహమున వంశపారంపర్యముగ లక్ష్మీసాన్నిధ్యము కలుగు
 ననుట॥౧౨॥

యంత్రం.

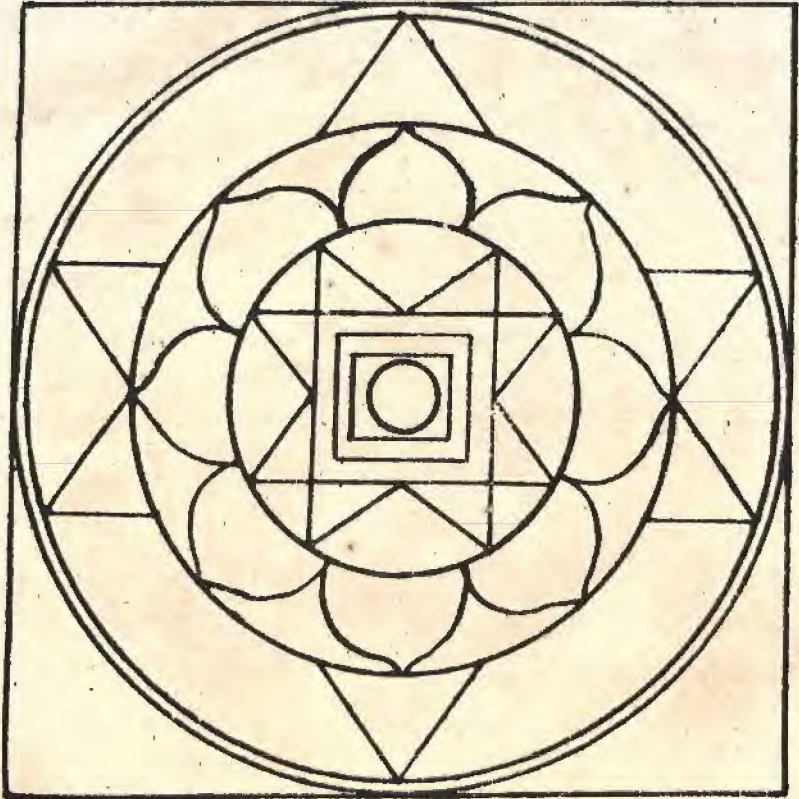
విందుభూద్వంద్వమాలిఖ్య నాగకోణంతదజ్జకం - రసకో
ణంతతోలిఖ్య రసాంతంక్రమతోమనుం - ఏతత్తారణసంవేప్య
భారయేదసమ్మద్ధిమత్ - ఏతచ్ఛాత్కమలాయంత్రా దసమ్మద్ధిర్మమి
ష్యతి - జ్యేష్ఠాచనాశమాయాతి నీహరణవభాస్కరాత్.

శ్రీసూక్తే త్రయోదశీ ఋక్.

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే.

అస్యశ్రీశ్రీసూక్త ఆద్వాంపుష్కరిణీమితి త్రయోదశ
ఋక్షహా మంత్రస్య - జాతవేదా ఋషిః - అనుష్టుప్ ఛందః ।
శ్రీమహాలక్ష్మీర్దేవతా - ఆం బీజం, స్వాహా శక్తిః శ్రీశ్రీం కీల
కం - శ్రీమహాలక్ష్మీ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపేదనియోగః - ఓం
ఆద్వాంపుష్కరిణీం పుష్టిం - అంకుస్తాభ్యాంస - పింగళాం -
తర్జనీ - పద్మమాలినీం - మధ్యమా - చంద్రదాం హిరణ్మయీం
లక్ష్మీం - అనామి - జాతవేదః - కనిష్ఠికా - మలవహా - కర
తల - ఏవంహృదయాదిన్యాసః - భ్యానా ॥ భార్యయేత్కల్పతరో

ర్మాలెరత్నసింహాసనైస్థితాం । పద్మద్వయభరాం పద్మాం పరదా
భయధారిణీం ॥ సర్వరత్నవిచిత్రాంగిం రక్తశ్రీపాదపీఠికాం ।
సమతః ప్రజకెత్తంత్రీ లక్షసంఖ్యాజకెత్తమం ॥ పిహసానాశసం
బుద్ధి దాయకంప్రథమంస్తృతం । అభూతిమసమ్మద్ధించ ద్వితి
యేననినాశయేత్ .

మంత్రః.

ఓం॥ ఆద్వైతింపుమూరిణీంపుష్టిం పింగళాంపద్మమాలినిం ।
చంద్రాంహిరణ్మయీంలక్ష్మీంజాతవేదోమలవహా॥౧౩॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

అథత్వతీయవగేశ త్వతీయాముక్ ॥ ఆద్రాకమిలి ॥ ఆ
ద్రాకం - ఆద్రాకంధాం । పుష్కరిణీం - ఆభిషేకాద్యుక్తవి
గ్దజశుండాగ్రాం । పుష్కరశబ్దోగ్దజశుండాగ్రవాచకః । పద్మన
తీంహా । పద్మలతాయాహంహా । పుష్ట్యభిమానినిం - పుష్టిరూపాం
హా । పుష్టిరూపేణసంస్థితేతి మార్కండేయవచనాత్ । పింగ
ళాం - పింగళవజ్రాకం । పద్మమాలినిమిత్యాది ॥ నీర్థమస్యత్ ॥
౧౩ ॥ మతాంతరమంత్రపాకోభిద్యతే - సచ ఉత్తరముగిశ్యే
వావగమ్యతే.

మహాలక్ష్మీ రత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

ద్వాదశింతాకృష్టకాయంత్రే విభిన్నంత్రయధాక్రమం -
విభిత్వాబిల్వఫలకే సాధ్యనామసమన్వితం - తత్రదేవీం సమా
వాహ్య పూజయత్పరదేశతాం - సర్వసిద్ధింసమాశ్రిత్య ధనభా
గ్యంచవిందతి.

శ్రీసూక్త చతుర్దశ్యైక్.

మహాలక్ష్మీ రత్నకోశే.

అస్యశ్రీశ్రీసూక్త చతుర్దశ్యై జ్ఞానమంత్రస్య జాతపే
దాఋషిః - అనుష్టుప్ ఛందః - శ్రీరాజ్య లక్ష్మీదేవతా - శ్రీం
దేవీం - హం శక్తిః - హ్రీం కీలకం శ్రీరాజ్యలక్ష్మీ ప్రసాదసి
న్యధై జపేవినియోగః - ఆర్ధాంపుష్కరిణీం యష్టిం - అంగు -
సువర్ణాం తర్జనీ - హేమమాలినీం - మధ్యమా - సూర్యాం
హిరణ్మయీం - అనామి - లక్ష్మీం - కనిష్ఠికా - జాతవేదోమ
మావహ - కరతల - ఏవంహృదయాదిన్యాసః - ధ్యానం || పక్షం
మణిమయంకుంభ మిత్థుచాపంచగిత్రీం - పుష్పకాగంసుహ

శ్రీసూక్త భాష్యం.

౬౯

లక్ష్మీం ధ్యామద్రాజ్యవ్రదాయినీం - ఏవం ధ్యాత్వా జపేద్విష్ణుం
రాజ్యలక్ష్మీం సమశ్నుతే.

మంత్రః.

అథ చతుర్దశీఋక్.

ఓ॥ ఆద్వైతయమరణీంయష్టిం సువన్తాం హేమమాలినీం ।
సూర్యాంహిరణ్మయీంలక్ష్మీం జాతవేదోమతివహ ॥౧౪॥

శ్రీవిద్యారణ్య భాష్యం.

ఆద్రాణం - పూర్వోక్తాం । యష్కరిణీం - యష్టికరాం,
వేదపాస్తామిత్యుక్తః । యథావశ్యాంబుజః, । తద్వతీం -
దండకారిణీం, దండకరాంవా । యష్టిం - దండకరాంపాం ధమకా
దండస్వరూపిణీ మితి బాహ్యుక్తైః । సువన్తాం - శోభనవ
న్తాం । రుక్తరూపిణీం, రుక్తణీం, రుక్తజేవతాంవా । హేమ
మాలినీం - హేమవికృతిశృంఖలాది మాలావళీం । సూర్యాం -
సూర్య వ్రత్పకాశమనాం । తద్రూపాంవా । నిష్ఠమన్యత్ ॥
3॥౪॥౧౪॥

పృథ్వీధరభాష్యం.

త్రయోదశీయుక్ || హేజాతవేదః - సంస్కృతాశ్నే | ఆ
 ద్రాణం - శీతలగుణాం | పుష్కరిణీం - గజశుండాగ్రవతీంవా |
 పుష్టిం - పోషణకరీం | సువరాణాం - శోభనకాంతిం | హేమమా
 లినీం - హేమపద్మచరితస్త్వణీం | సూర్యాం - విశ్వరూ
 పాం | హిరణ్మయీం - స్వర్ణరూపాం | మే - మదభాణం! ఆవహ -
 ఆవాహనంకురు || ౧౩ ||

చతుర్దశీయుక్ || హేఅశ్నే | ఆద్రాణం - పూర్వోక్తం |
 పుష్కరిణీం - కరిహస్తాగ్రవతీం | యష్టిం - పాలాశాది దండ
 రూపాం | జ్యష్టిమితిపాతే యూగస్వరూపాం | పింగళాం - కన్ద్ర
 వరాణాం | పద్మమాలినీం - పూర్వోక్తరూపాం | చంద్రదాం - సం
 తోషకరీం, చంద్రమండలవాసినీం, చంద్రరూపాం, కర్పూర
 భారిణీంవా | హిరణ్మయీం - సువరాణామయీం | ధనరూపాం,
 ధనప్రచురాంవా | లక్ష్మీం | మేమదభాణం | మమేతిపాతే మత్సం
 బంధిప్రయోజనాయ | ఆవహ || ౧౪ ||

శ్రీతత్త్వే.

మమకారోమదశ్చేతి వశేనతేహర్షయోద్వేగయోః । దేవ
తేగజరూపిణ్యో శ్రీదేవీమధిపించతః ॥ తమోశ్శుండాగ్రయోర్భా
త ఆశాప్రీత్యాహ్వాయాపుభా । సువణాకలశాతాభ్యాం తృప్తి
పూజాకంఠసాన్వహం ॥ పృథ్వర్ద్రవాసినిదేవీ చిద్రూపిణ్యధిపి
చ్యుతే । దేహేగృహాత్తకేవిష్టే త్సహస్రస్థేనవిష్టువా ॥ ఏతావాన్లజ
ః త్త్యైస్తు విభూతేర్విస్తరోభృవః । తాన్తరేదధిషేకార్ధ్రాం పు
ష్టిదాంపుష్టిరూపిణీం ॥ రుక్మాభాన్స్వప్నభీగమ్యం సువణాకం
స్వగళమానినీం ॥ సూర్యామృత్యుర్వరూపాంచ సవిత్రీంసూర్యరూ
పిణీం । ఆత్మసంజ్ఞాంచచిద్రూపాం జ్ఞానదృష్టిస్త్వరూపిణీం । చ
తుఃప్రతాశదాన్వైవ హిరణ్యప్రచరాంతధా । స్వరూకత్తనావి
ర్భూతాంచ జాతవేదోమతవహా । ఋచమేతాంజపేన్నిత్యం
వశ్యస్మర్కందివాద్విజః । పద్మాకరేతటాకేనా వ్రత్యహంత్రిసహ
స్రీకం । మండలత్రయవర్షస్తం వ్రతదీక్షపరాయణః । సువాసిని
శతంపూజ్యం సాలంకారంసదక్షిణం । సిద్ధౌగజాంతరైశ్వర
మారోగ్యంభాగ్యమేవచ । సర్వాభలాసిద్ధిమంతేతు సూర్యనాయు
జ్యమాపుయాత్ ॥ మైత్ర్యాదిపృథివ్యాద్రాకం విరాజికిరుణాం
శ్రియం । దయాద్రాకంవేద్రహస్తాంచ వ్రతదండస్త్వరూపిణీం ।

వింగళాభాంప్రసన్నాస్మాం వద్మమలాభరాంతథా । చంద్రస్థాం
 చంద్రరూపాం చ చంద్రాంచంద్రధరాంతథా । హిరణ్మయీంమహా
 లక్ష్మీ మృవమేతాంజనేన్నితి । అరభ్యశుక్తపంచమ్యా మాస్వేవదశ
 రాత్రిసు । ప్రాస్తాకోత్తరవృద్ధ్యన జపేద్వ్రతపరాయణః । ద్వాత్రిం
 శశ్వాసవర్యంతం తునశ్చరణముచ్యతే । చంద్రమండలమాలక్య
 లక్ష్మీంశ్రీలలితాంబికాం । సిద్ధాంతుసార్వభౌమత్వం పశీకరణమే
 వచ । పూజానందప్రతిష్ఠాం చ కీర్తింభోగంమహాద్ధవం । ప్రా
 ప్యాంశేవస్త్రీచాయుజ్యం ప్రాప్నోత్యేవససంశయజితః॥ ఇతిత్రయో
 దశ చతుదశశర్పావ్యాఖ్యాతే॥౧౩॥౧౪॥

తాత్పర్యము.

ఓయి సంస్కృతాన్ని హేమాత్మదా! సూర్యప్రకాశ రూ
 పిణిమై సువణ రూపమున విశ్వర్యము నొసంగు శ్రీ మహా
 లక్ష్మీ లోక రక్షకురాలై పుష్టి నొసంగుచు బంగారి కమలముల
 పోరముల మెలంగి ఇరు గెలంకుల గజములచేత నభిషిక్తురా
 లగుచు చల్లంగ జెలుగుచున్నది. అట్టి గజలక్ష్మీని నన్ను రక్షిం
 చుటతై పిలుచుక రమ్ము. ఈ మంత్రము పదిమూడవ ఋక్మని

శృంగీధర భాష్యము. పదునాల్గవ ఋక్కుని శ్రీవిద్యారణ్య భాష్యము. ఓయి అగ్నిహోత్రుఁడా! జెత్తమును జేతఁజ్జి. శత్రుస్వరూపిణియై బరిగారమునకు జేవత యగు మహలక్ష్మి. శుభణా రూపమున వెలుంగుచు సూర్యకాంతి వలె ప్రకాశము గల్గి బంగారి గొలుసుల కింతసరములను ధరించి భాగ్య ప్రచురముగ నున్నది - అమెను నామగా పిలుచుక రమ్ము. అని కొందఱ భాష్యము చెప్పుదురు.

గత వ - ఋక్కు యష్టిమని కొందరు - ఇష్టిమని కొందరు వచించెదరు - మమ్ము చెప్పిన గజలక్ష్మీ రూపమునె ఇచ్చటయును శృంగీధరులు చెప్పిరిగాని శ్రీవిద్యారణ్యులు అట్లు చెప్పలేదు. గత వ - ఋక్కున చంద్ర రూపముగను, గత వ - ఋక్కున సూర్య రూపముగను విద్యారణ్య భాష్యము చెప్పుచున్నది - తద్వ్యతిరేకముగ శృంగీధర భాష్యము చెప్పుచున్నది - యష్టిమనగా జేత్రభారిణి యగుటవలన దండస్వరూపిణి యని భావ్యుభరాణ వచనమును బట్టి శ్రీవిద్యారణ్యులు నిర్వచన జేసిరి. “పాలాశోద్రాక్షణస్య, ఇత్యాది సూత్రానుసారముగ బ్రహ్మచర్యాద్యాశ్రమముల యందు మంత్రవస్తుగ ధరింప

బడు చండస్వరూపిణి యని పృథ్వీధరు లనిరి. ఇష్టిమను పాత
 మున యోగస్వరూపిణి యనబడియె. “చంద్రాం,, అనగా
 “చరి,, ధాతువును బట్టి ఆహ్లాదకారిణి యనియు దీప్తిమతి
 యనియు నెన్నుబడవగను. “చంద్రమండల వాసినీం,, అను
 పురాణ తాత్పర్యంబును సంగత మగుచున్నది. మరియు చంద్ర
 సూర్యాదులు లక్ష్మీస్వరూపు లని కొన్ని ప్రమాణములు చెప్పి
 చున్నవి. పచ్చ కళాకారిమును ధరించి చల్లగ పరిమళింపుచు
 తెల్లని తాంబూలము యుండుటవలన చంద్రా మనబడియె నని
 కొందరు వక్కాణించిరి. శ్రీ తత్వాది సూక్తోపాసనా క్రమ
 విధానక గ్రంథంబులు ౧౩, ౧౪ ఋక్కులు రెంటికిని జం
 తుగ నుపాసనార్థి ప్రాయమును విశదీకరించిరి - మంత్రపాత
 భేదంబును, పాఠ్యావధ్య క్రమంబును అధ్యాపక సంప్రదాయా
 ను సారముగ తెలిపికొన దగును, అదియు నాయా దేశముల
 వారి వాడుకను బట్టి కించిద్భేదము గలిగి యుండున్నది. వేద
 పాత విషయంబున శ్రీ విద్యారణ్యచార్య సంప్రదాయమే పరి
 శుద్ధమైన నైనను మైసూరు దేశమున పృథ్వీధరపాతమే ప్రబలి
 యున్నది. ముకుతాకము, మదమ, ఈ రెండు గుణములు రెం
 దెనుగలై లక్ష్మీని అగ్రహింపు చున్నది. వాటి తాండముల

యంబు ఆశయ, ప్రీతియు నను రెండు గుణములు తృప్తి యను
ఉదకమును భరించిన బంగారి బిందెలై యుండును. జ్ఞానయ
కమలంబున చిద్రూపిణియైన మహాలక్ష్మి ఆనందస్వరూపు డగు
విష్ణువుతో జేరి జగదైశ్వర్య పూర్ణస్వాతంత్ర్య వట్టాభిషిక్తురాలగుచుండును. ఇదియే గజలక్ష్మి యనబడును. ఆమె పుష్ప
మెసంగునది, స్వప్నమున వ్రత్యుడు మగుడు. బంగారివలె
వెలుంగుచుండును, సూర్య స్వరూపమున వైశ్వర్యము మెసంగును. ఆత్మ స్వరూపంబున చిద్రూపిణి యగుచు, జ్ఞాన దృష్టి
స్వరూపిణి యగుటంజేసి చక్షుఃప్రకాశ ప్రదయగును, సువర్ణారూపముచే వ్యక్తురాలగుటచేత ధన వ్రాచుర్యము నిచ్చుచున్నది.
అట్టి గజలక్ష్మిని నాశరీర మనియెడు రాజ భవనంబున నివసించి
యుండునట్లు పిలుచుక రక్షుని యగ్నిహోత్రునిఁ బ్రార్థించు య
థాముగల యీ మంత్రమును సూర్యాభి ముఖంబుగ వద్రాకిర
తటంబున దీక్షితుండు పగటి కాలముననే నిత్యము త్రిసహస్ర
ప్రకారముగ మూడు మండలముల వరకు జపము చేయవలెనని
నది. ౧౦౦ - ముతైదలకు అలంకారపూజ జేసి జప తర్పణ
హోమ సమారాధనాది నీధి జేందిన మహానుభావుండు గజాం
రైశ్వర్యము జేంది మహాదారోగ్య భాగ్య సమవస్తుడై సర్వా

కా నిష్ఠలం గాంచి చిరకాలము జీవించి తుదకు సూర్యసాయ
జ్యము నొందు ననుట॥౧౩॥

మైత్రీ, కరుణ, ముదిత, తితిత్వా, యను సీచిత్ర పరికమక
ములనేత నాద్రాక్షంతః కరమండగు భక్తుండు శ్రీ విరాట్పురుష
దేహ మగుటవలన నట్టి జగత్స్వరూపుం డైన శ్రీ విరాట్కూటా
యగు శ్రీ సారాయణుని కయస్వరూపిణి డైన శ్రీ దేవి భక్తుల
యందు దయాద్రాక్షాత్మదయకా లగుటందేని యాద్రాక్షయనం
బడియె - లోకశిక్షాకరీకాత్వ లక్షణంబగు వేద్రంబును తన
కాస్తంబునం దాల్చినది గాన నట్లేవి దండస్వరూపిణి యనం
బరగు. తప్తస్వరూప సుఖకాంక్ష యగుటందేని పింగళ యనం
బడియె. మరియు నాదేవి దేహంబున మూలాధార స్వాతిస్తా
నాశ్చేయమతి తాతానాద ర వికల్ప సహస్రారహృత్పుండరీ
కాది కమలమాలికా భారిణి యగుటందేని యును జ్ఞా సేంద్రియ
గోళాత్మక కమలమాలిక యందు జ్ఞానధారాధార యగుటవల
నను, పిందాండమున పద్మమాలిని యనంబరగు. మరియు నా
దేవి బ్రహ్మాండంబున కమలవనం బను దండ్రవాసిని యగుటం
దేని చంద్రకేరణ మూలాత్మక స్రగ్వీణి యగుమందు - నింతియె

గాక సకల సురాసుర నరరగాది పాణులచేత కడులార్చి
తమై పద్మచూలిని యనంబరగు - మరియు నైసర్గిక దివ్య సువ
ణక సహస్రపత్ర స్వర్ణరాజిత యని పురాణంబులు పుత్రపు
మందును - ఆ శ్రీచేది చంద్ర స్వరూపిణియై జగదాహ్లాదంబు
మొసంగు చంద్రమండల వాసినియై శత కిరణములచే సస్యాదు
లనుజ్జీవింపం జేయును - అఖిలపాణుల గర్భస్థ పిండంబులను
పెంపుజేయును - అదియమంగాక ఘనసారశీతల యనబడు
మందును - ఆ లక్ష్మీ హిరణ్యరూపముగ నావిర్భవించినది గా
న నొహిరణ్యరేతస్కుండవగు యజ్ఞ పురామండవా! మద్రక్ష
తాళకాంబుగ నా మహాలక్ష్మీని పిలుచుక రమ్మని తాత్పర్యము
గల ఈ మంత్రమును శుక్లపక్ష పంచమియం దారంభించి ౧౦ -
దినముల రాత్రికాలముల యందు వ్రత పరాయణుండై చంద్ర
మండలమును జూచుచు లలితా స్వరూపిణియగు లక్ష్మీని లక్ష్మీక
రించి ౩౨ - మౌసముల వరకును జపించి విష్ణుక్త ప్రకారముగ
శాంతిచేసి నేని యవ్యహత్యుండు నీర్దమంత్రుండైన పిదప సార్వ
భౌమత్వంబును జగద్వశికరణ చణతయును పూర్ణాకాశంద ప్రతి
ష్ఠను కీర్తికభాగ మహాధనాదులను చిరకాలము జెందియుండి

తుదకు చంద్రసాలోక్య చంద్రసాష్టికత్వ చంద్రసాయుజ్య రూప
ములగు మోక్షములను వరుసగ జెండగలడని॥౧౮॥

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః

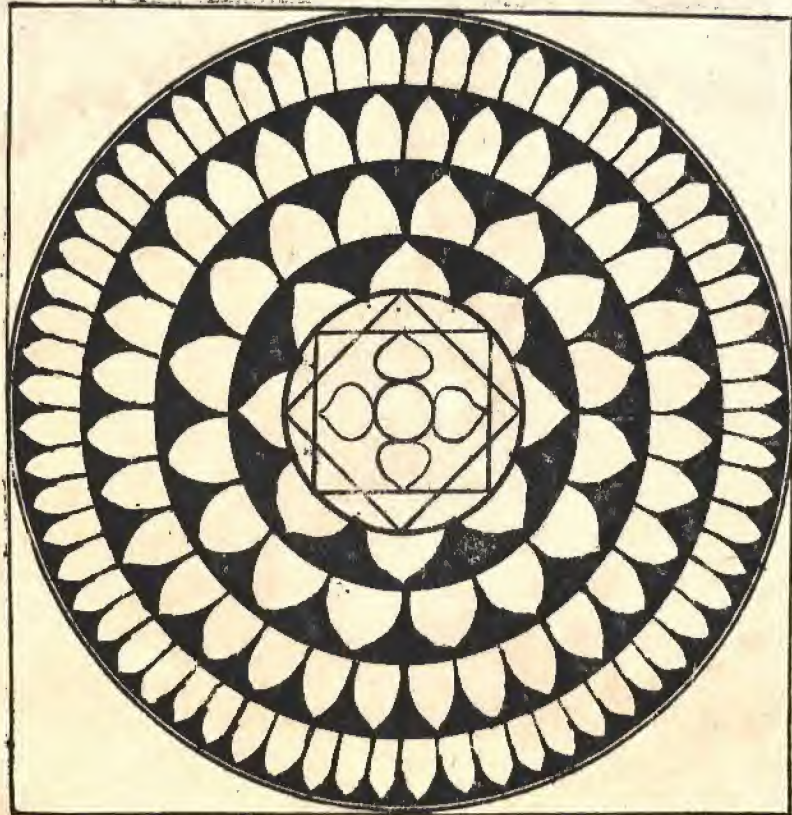
బింబుం నేదదశంలిఖ్య వస్వారంప సుపత్రకం - కలాదశం
సనులిఖ్య బిందానే కాక్షరంలిఖేత్ - కలాంతంమూలమలిఖ్య
ద్వాత్రింశే నూతృకాంలిఖేత్ - చతుష్షష్టిదశేచింతా మణింసు
లిఖ్యధూపుర - శ్రీవీజంసర్వతఃపూర్ణం కారయేద్యంత్రతత్వవిత్ -
ఎవమేతన్న హయంత్రం భుక్తిముక్తిఫలప్రదం - ధారణావస్థ
యంత్రస్య సర్వసంపత్సమృద్ధిమాన్ - వల్లభ స్సర్వలొకానాం
జాయతేసాధకోత్తమః.

శ్రీసూక్త పంచదశ్యుక్.

మహాలక్ష్మీ రత్నకోశే.

అస్యశ్రీశ్రీసూక్త తృతీయవర్గ ఋక్సంపదశీ మహామం
త్రస్య అంగిరా ఋషిః (ఇతిమహాలక్ష్మీ రత్నకోశే) కుబేర

ఋషిః (ఇతి మంత్రకల్పాన్తవే) అనుష్టుప్ ఛందః (ఇతి రత్న
కోశ) ప్రస్తారపజ్జిశ్చందః (ఇతి మంత్రకల్పాన్తవే) శ్రీలక్ష్మీ తై
నతా - హ్రీం వీజం - శ్రీం శక్తిః - హ్రీం కీలకం (ఇతి మంత్ర
కల్పాన్తవే) శ్రీరాజ్య నింహాసనస్థ మహాలక్ష్మీ ప్రసాదసిద్ధి
జపేవినియోగః - హ్రీం తాం మఆవహ - అంగుస్తా - శ్రీం జాత
వేదః - తద్వ - హ్రీం లక్ష్మీ మనపగామినీం - మధ్యమా - హ్రీం
యస్యాం హిరణ్యం - అనామి - శ్రీం ప్రభూతంగావోదా శ్వో
శ్వా - కనిష్ఠికా - హ్రీం పురుషానహం - కరతలక - ఏవం
హృదయాదిన్యాసః - ధ్యాయైక్యే ప్రహసితముఖీం రాజ్యసిం
హాసనస్థాం ముద్రాశక్తిం సకలవినుతాం సర్వసం సేవ్యమా
నాం - అగ్నౌ పూజ్యా మఖిలజననీం హేమవర్ణాం హిరణ్యం
భాగ్యోపేతాం భువనసుఖదాం భార్గవీం భూతధాత్రిం.

మంత్రః.

తృతీయావగ్దై ఋక్ష్వంచమీ.

ఓం॥ తాం మఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీ మనపగామినీం।
యస్యాం హిరణ్యం ప్రభూతంగావోదా శ్వో శ్వా నివేద్యం
పురుషానహం॥౧౫॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యం.

ఇయం ఋక్ ద్వితీయా ఋచావ్యాభ్యాతా । ప్రధూతం ..
 భూమిష్ఠం । గావః - గాః । దాన్యః .. పరిచారికాః । ఉభయ
 త్రికసంభజన్ । ఇయాక్ విశేష : । ఇతి తృతీయావగణః ॥
 ౩॥ ౫ ॥ ౧౫ ॥

పృథ్వీధరాచార్యభాష్యం.

హేనాతపేదః - ఆశ్నే । యస్యాం - లక్ష్మ్యమగితా
 యాంసత్వాం । ప్రధూతంహిరణ్యం - పుష్కలంధనం । గావః -
 గోమహిష్యాదీక్ । దాన్యః - దానీజవాక్ । అశ్వాక్ - తురగా
 దీక్ । పురుషాక్ - పుత్రపౌత్రమిత్ర కశత్రాదీక్ । విందేయం -
 అహంలభేయం । అనవగామినీం - నివృత్తిరహితాం । తాం -
 తాదృశీం । లక్ష్మీం - శ్రియం । మే - మదభక్షం । అవహ - ఆ
 వాహనంకురు ॥ ౧౫ ॥ ఇతి శ్రీసూక్తభాష్యం సమాప్తం.

మంత్రకల్పాణిక వె.

పంచదశ్యాఋచః కుబేరఋషిః । ప్రస్తారపక్షి-శంఖః ।
 హ్రీం శ్రీం హ్రీమిలిదీహని । ద్విధానిధత్తశంత్రేణ సవీజత్ర

యేన సవల్లభేన త్రివారములలోను విలోమపరివరణాన తస్మాద్ధా
 న్యాసం॥ ధ్యానం॥ ధ్యామ్యైల్లక్ష్మీం ప్రహసితముఖీం రాజ్యసిం
 హాసనస్థాం ముద్రాశక్తిం సకలవినుతాం సర్వసంసేవ్యమానాం ।
 ఆగ్నోతూత్యా మఖిలజననీం హేమవజ్రాకాంహరణ్యాం భాగ్యో
 వతాం భువనసుఖదాం భాగవదీందూరిదాత్రీం ॥ మంత్రోయతి
 ధాన్యరాశేరు పరిపద్మాక్షమాలయా తులసీకాష్ఠమాలయా హ
 మృత్యుహమప్తశతోత్తర త్రిసహస్రప్రకారేణ సహస్రదివస జపా
 త్సిద్ధోభవతి । వ్యాహృజినైమహస్త్రినీలాక్షమాలయా వంచలక్ష
 జపాచ్ఛత్రాక జయతి । వస్త్రాసనైవర్భాస్తరణే వారుద్రాక్ష
 మాలయా నవలక్షజపా ద్విద్యాంప్రాప్నోతి । వేత్రాసనేసువ
 జాక్ష మాలయాకోటిజపా ద్రాజ్యంప్రాప్నుయాత్ । విహిక
 సర్వకామప్రదోయం మంత్రః । అథకలస్తేషా ద్వితీయామృత
 మనుకరోతి । అన్యదన్యేత్రోత్త మేవేతిసమానం॥౧౫॥ ఇతి పంచ
 వక్ ఋక్విచిత్రా॥

తాత్పర్యము.

రెండవ ఋక్కునకు చెప్పవడిన అథకలస్తేషా ఈ ఋక్కు
 కును తగియున్నది. ఈ మంత్రము సకలైహిక కామ్యార్థా
 ప్రదం బగును - దీనిని ౧౦౦౦ దినములు తులసీ పూసలతో

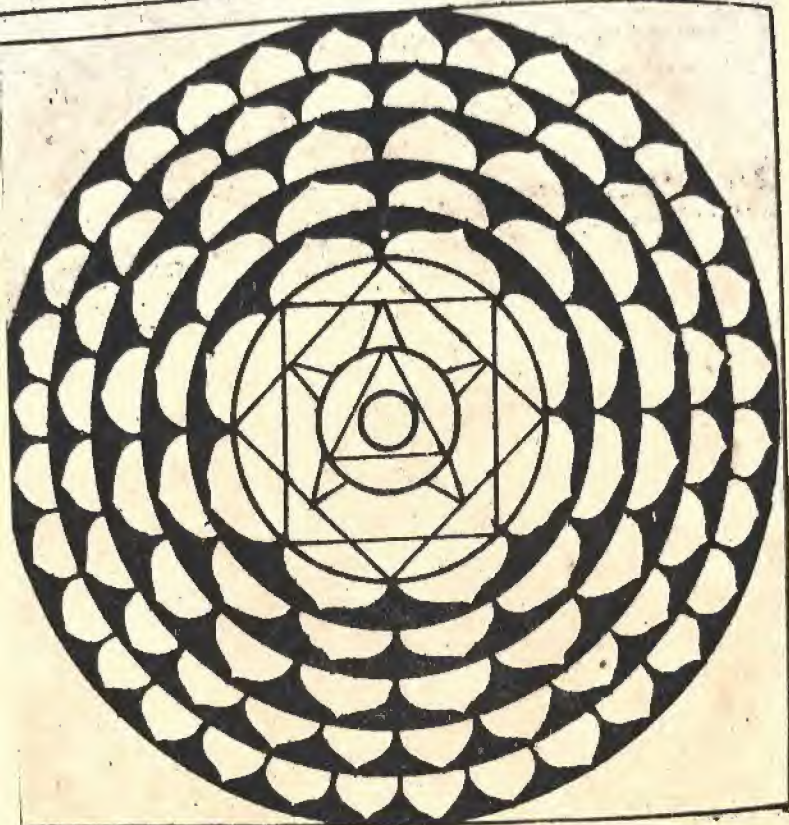
గాని కమలాక్ష మాలతో గాని భాస్వరాశిని గూర్చుండి ౩౮ -
 లక్షల జపము జేసెనేని సకల కామ్యములును నీర్ధించు చుండును.
 పులి చమకమున గూర్చుండి ఇంద్రనీలమణుల నూలికతో ౫ -
 లక్షలు జపము జేసిన నతని శత్రువులు నాశ మగుచుండెదరు.
 వస్త్రాసనమున గాని దర్భాసనమున గాని గూర్చుండి రుద్రాక్ష
 నూలికతో ౯ - లక్షలు జపము జేసిన విద్యాప్రాప్తి గలుగును.
 బేతపు చాపమీద బంగారి పూసల నూలికతో కోటి జప
 మొనర్చిన నతడు మహారాజగును. శ్యామ తర్పణ హోమా
 ది విధులను పూర్వోక్త క్రమంబునకా దెలిసి జేయ వలసినది.
 ఈ మంత్రము త్రివర్గ ఫల ప్రదం బనబడియె॥ ౧౫॥ శ్రీసూక్త
 భాష్యము ముగిసెను.

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

ద్వావింశత్యోగ్యకేయంత్రే ఏతన్నంత్రంబలిఖ్యకు - భా
 రయత్పత్రపాత్రాద్యై స్సమ్మద్ధోజాయతేచిరాత్ - మహాయంత్రం
 ప్రవక్ష్యామి మహాత్యైవిశేషతః -

యంత్రోద్ధారః.

పూజ్యంబాగ్రయమలిఖ్య త్రికోణత్రయవర్ణకం - పంచకోశ

శంభవస్థా వస్వా రం సువన్దకం - వస్వాదిత్యకలాపత్రే మ్వాలిభ
 త్సూక్తమర్థతః - చతుర్వింశద్దశతాత సర్వసాధాగ్యదాయినీ -
 శ్రీగాయత్రీమంతరాశ్చ ద్వాత్రింశత్కాదక్షాంతకం - ధూనురవిలిభ
 ద్విజం సమగ్రంకమలాసన - మోమవారాజతేతామ్రే నీసేవాధూ
 జ్వలతకే - పూర్వవత్సావయోద్విద్వాక్ సర్వసాధాగ్యకృన్నుజాం -
 సర్వలోకవశికారం సర్వాక్షిద్వకరంవరం - సర్వసాపత్నయకరం
 సర్వప్రదవనాశనం సర్వరోగహర శ్రేష్ఠం సర్వశత్రువినాశనం -
 సర్వభూతప్రళయనం - సర్వవిఘ్ననివారణం - సర్వమృత్యుప్రళయ
 నం సర్వాభీష్టార్థసిద్ధిదం - భర్తాగృహమమోక్షాణం సాధనంధా
 గ్యకారణం - శ్రీ సూక్తస్యమూహాత్త్వంతు మయావక్తుంనశక్యతే -
 యదీధూసాంసహోలాకే గణ్యంతేవర్ణబిందవః - తథాపిశ్రీమహా
 లక్ష్మ్యై వైభవంసూక్తవైభవం - కథనంగణ్యతేతాత కల్పకోటి
 శతైరపి - అతస్సంక్షేపతప్రేక్షం తవశ్రీసూక్తవైభవం - గోప్యా
 ద్రోష్యతమంసూక్త పుస్తకంనప్రకాశయేత్ - శ్రీ సూక్తవర్ణమేకం
 తే సర్వాభీష్టప్రయచ్ఛతి - శ్రీ సూక్తకథనమంత్రేణ కింవాలోకేన
 సిద్ధ్యతి ॥ శ్రీ సూక్తంగురుణాదత్తమఖిషేకపురస్సరం - దీక్షాపు
 రస్సరంశిష్యో గృహీయాత్సంత్రముత్తమం । పశ్యాదేతానికామాని
 సాధయేద్ధురుశాసనాత్ - గురుభ్యోయావదభ్యస్తు రావదేవావ

లోకయత్ - వివంశద్గంధుస్తకన్ధం సీద్ధయేనావలోకయత్ - అప
పాత్రేయభాన్యస్తం పయోదధిఘృతాదికం - తస్యపాత్రస్యహ
ర్బల్యాత్సహపాత్రేణనశ్యతి - తస్మాద్గురుముఖాజ్జిహ్వా శ్రీసూక్తం
బాదశార్పకం - ప్రజకేత్సర్వసీభ్యర్థం మోక్షముద్దిశ్యమంత్రవిత్ -
సర్వాస్కాన్మాన్ సమాశ్రిత్య మర్త్యలోకేమహీయతే॥ ఇతి మహా
లక్ష్మీరత్నకోశ సప్తవింశోధ్యాయః.

ఫలస్తుతిః.

నిరుక్తకారోక్త శ్రీసూక్తఫలస్తుతిః॥ యశ్శుచిః ప్రయతో
భూత్వా జుహుయాదాజ్య మన్వహం । క్రియసిపంచ దశర్చంచ
శ్రీకామస్సతతం జగేత్॥౧॥

యః శ్రీకామః సశుచిః ప్రయతశ్చభూత్వా సతతంసం
కల్పదినాది పంచదశాబ్దేషు ప్రత్యహం స్వశాఖోక్త విధానేనా
గ్నిం సంస్కృత్య శ్రీసూక్త పంచదశ ఋశ్మిః పంచదశాజ్యాహు
రీన్ హుత్వాతతస్థి పరంక్రియః శ్రీసూక్తస్థ పంచదశర్చంసాక
త్యై నైకవారమితియథాశక్త్య ఖండపారాయణంమర్యాత్ । అథ
నాపంచదశవారమ ఖండపారాయణంకృత్వా తతఏకైకామృతం
విధివద్యథా సంఖ్యంజగేత్ । తదశక్తైరాకేతగ్నావపి పంచ

వశమున్నది ప్రత్యహంబంబదశాజ్ఞా ముఖిమకర్తా పంచదశ
వారం శ్రీ సూక్తంజపేతస్య శ్రీకామస్యతస్మిన్నేవ జన్మని మహా
తీత్రప్రాప్తి ర్భవిష్యతివిజ్ఞాయతే । విధివదమస్మానా సమభక
స్యతు ఛాయామాత్రంజా యథామోగ్యంవా ఫలభవతి । ప్రతి
బంధక బాహుశ్చేతు జన్మాంతరే ఫలానుభవో భవిష్యతినిష్ఠాం
తః॥ తదుత్తం మంత్రతపాస్యే అధికారీయథాదేశే యథాకా
లయథామనుం । యోగ్యస్యిథానసంధానద్వ ప్రజపేత్రావృశం
ఫలం॥ కాలదేశక్రియామాహ ద్యమమాపంబభేన్నరః । అత్యు
త్కృతేనపుణ్యేన తస్మిన్నేవహిజన్మని॥ తత్ఫలంప్రాప్నుయాత్సిద్ధో
వాత్రకాత్యావిచారణా । పుణ్యస్థానుత్కటత్వేతు చిరాత్క్రిం
చిత్ఫలంబభేత్ ॥ ప్రతిబంధక బాహుశ్చే ఫలంజన్మాంతరేభవేత్ । న
దేవతోమణింస్యథాం భవిష్యతికదాచన॥ తస్మాత్సంత్రంజపేచ్ఛ్యగీ
యతగుద్ధేన్ద్రియ క్రియా ఇతి॥౧॥

తాత్పర్యము.

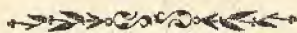
భవకామం దగువాడు సాధన సంపత్తి సంపన్నుడై
కుచిహారం దగుచు నిండ్రముంబులకు భార్య్యాపారంబుల బోవి
వ్యక్త ముచితాధి సంధిగలవా దగుచు ముత్తరాయణ శుక్లవక్షువి

సముచిత కాలంబున పత్తాకర తులనీకానన గోష్ఠాది పుణ్య ప్రదేశ
 శంబులయందు విధ్యుక్త ప్రకారముగ దీక్షితుండై సంకల్పించి
 గజ - సంవత్సరముల వరకును ప్రత్యహము నిత్యకర్మాఽ విరుద్ధం
 బుగ ప్రాతః కాలంబున శ్రాతస్తాతః లౌకికాఖ్య యథాహ
 భాగ్నియందు గల - ఋక్కులచేత పంచదశా జ్యోహుతులను
 హోమము జేసి గజ - ఋక్కులను అఖండముగ జపము చేయ
 వలసినది - ఒక్కొక్క ఋక్కు నైనను తత్తదుక్త న్యాసాదివిధి
 ప్రకారము జపించి శాంతి జేయవలసినది. మంత్ర సిద్ధివలన
 సత్యత్కట పుణ్యము గలిగెనేని నూక్త పారాయణోక్త ఫలం
 బు సంపూర్ణముగ నా జన్మముననే ఘటిల్లుచుండు. అను
 త్కట పుణ్యంబైన నినుమంత ఫలము ఛాయామాత్రముగ గలు
 గక మానదు. విఘ్నాధిక్యము గలిగెనేని ప్రతిబంధకాతి శయము
 వలన నా కర్మము జన్మాంతరాను భవ్య ఫలదాయకం బగు
 చుండును. కాలదేశ క్రియానుగుణంబుగ కర్మ యోగ్యతాను
 రూపంబైన ఫలమే గలుగునుగాని యెక్కువ రాచాలను. వా
 జ్ఞీయమము, చిత్రైకాగ్రత, మనశ్శుద్ధి, శాచము, బ్రహ్మచర్యము,
 ఆహింస, సత్యము, అస్తేయము, ధ్యాంతి, భూతదయ, సత్త్వము,
 అహోరశుద్ధి మొదలైన నియమము లన్నియును ఆవశ్యకము లైనవి.

ఈలాగున నీ శ్రీసూక్తంబును అనుష్ఠానము జేసినవారలు శ్రా-
వ్యునిద్వారా జేయించినవారలు గూడ ధనవృద్ధి, ధాన్యవృద్ధి, పు-
త్రప్రాప్తాభివృద్ధి, కల్యాణకార్య సంపత్తి, సౌఖ్యము, భాగ్యము,
రాజ్యము, గౌరవము, కృషిలాభము, వాణిజ్యలాభము, వివాహ
విజయము, ఆరోగ్యము, సంతానము, మొదలైన సుఖములను
చెంది ఇహలోకమున సకల సౌఖ్యములను చిరకాలము అనుభ-
వించి చివరకు శ్రీమహారాయణాను గ్రహమువలన శాశ్వతంబైన
పరమపదమును సులభముగ పొందగలరని వేదసిద్ధాంత మైనది.

శ్రీసూక్తభాష్యాభిప్రాయము ముగిసెను.

శ్రీలక్ష్మీ నారాయణార్చనమస్తు.

మంగళ మస్తు.

శ్రీరస్తు.

శ్రీరస్తు.

ఋగ్వేదీయ సౌభాగ్యలక్ష్యుపనిషత్.

ఓంవాజ్ఞే మనసీతశాంతిః ॥ అథభగవన్తం దేవాదాచుః
హేభగవన్నగి కథయ సౌభాగ్యలక్ష్మీ విద్యాంతథేజ్యోవోచత్ భగ
వానాదినారాయణః । సర్వేదేవాయూయం సౌవధానమనాభా
త్వాశృణుత । తురీయరూపాం తురీయాతీతాం సర్వోత్కటాం
సర్వమంత్రాసనగతాం పీతోపపీతదేవతా పరివృతాం చతుర్భు
జాం శ్రియం హిరణ్యవణాకామితి పంచదశస్కంద్యాయథ ॥ అథ
పంచదశఋగాత్మకస్య శ్రీసూక్తస్యాసందకదీకమ చక్షీతేందరా
సుతాఋషయః । శ్రీరీత్యాద్యఋచః । చతుదశానామృచా
మాసం దాద్యృషయః । హిరణ్యవణాక ద్యృక్త్రీయస్యానుష్టు
ప్తః । కాంసోస్తీత్యస్యబృహతీఘండః । తదన్యఋద్వా
యో ప్రీష్టుప్తఘండః । అనుష్టుప్తనరప్తకస్య । శవస్యప్రస్తార
ఘటిః । త్యగ్నిదీకవరా । హిరణ్యవణాకామితిదీజం । కాం
సోస్తీతిశక్తిః । హిరణ్మయా చంద్రారణతస్యజా హిరణ్యస్యజా

హిరణ్యాహిరణ్యవనఃతి ప్రణవాదినమోంతై శ్చతుర్థ్యకంతైకం
 గన్యాసః॥ అథవక్త్రమై రంగన్యాసః మస్తకలోచనశుభ్రహ్రిణ
 వదనకంఠవాసుద్వయ హృదయనాభి గుహ్యసాయూరు జాను
 జంఘేషు శ్రీమూర్తైక ర్చంత్రమశోన్మసేత్ ॥ అమలకమల సంస్థా
 తద్రజః పుంజవణాః కరకమలధృతేస్తా భీలియుద్ధాంబుజావ ।
 మణిమమట విచిత్రాలంకృతాకల్పజాలై స్సకలభువనమాతా సం
 తతంశ్రీశ్చిమైసః ॥ తత్ప్రీతంకణికాకాయాంస సాధ్యంశ్రీబీజం ।
 వస్వాదిత్యకలాపక్షేషు శ్రీమూర్తగతాథాఽథా ర్చితస్సహియః
 శ్శుచిరితి మాతృకయాచక్రియం । యంత్రాంగదళకంచ విలిఖ్య
 శ్రియమాపాహయేత్ । అంగైఃప్రథమావృతిః । పద్మాదిభిర్ద్వితీ
 యాలాకేతైస్తృతీయా తదాయుర్జప్తరీయావృత్తివతి శ్రీమూర్తై
 నావాహనాది యదళసహస్రజపః । సాధాగ్యరమైకాక్షర్యా భృ
 గుస్త్వచక్రాయత్రీశ్రియఋష్యాదయః । కమిపీఠీజకత్రీ । క్రామి
 త్యాదిషడంగం॥ భూయాద్భూయోద్విపద్తా భయవరదకరా త
 ప్రకాతకస్వరాధా కుభ్రాభ్రాభేదయుగ్మద్వయ కిరణృతమంభా
 ద్భిరానిచ్యమానా । రత్నోహజగ్ధమాభి ర్విమలతరమకూలాతా
 వాలేపనాధ్యా పద్మాక్షిపత్తనాభోరసికృతవసతిః పత్తగాశ్రిశ్రి
 మైసః । తత్ప్రీతం । అష్టపత్రింపృత్తత్రయం ద్వాదశరాశ్రిండం

చతురశ్రింరమాపీతంభవతి । కడికాయం ససాధ్యంశ్రీనీజం ।
 విభూతిరున్నతిః కాంతిస్సృష్టికిదిష్టితి సకరిపుష్పిరుత్కృ
 ప్తిఃముద్ధితి పుణవాదినమంతైశ్చ తుభ్యంంతైర్నవశక్తియజే
 త్ । అంతైఃప్రభమావృతిః । వాసుదేవాదిద్వితీయా బాలక్యా
 దిత్యతీయా ఇంద్రాదిభిశ్చతుర్థీభవతి । ద్వాదశలక్షజపః । శ్రీ
 ప్తిష్టేర్వరదావిష్ణు పత్నీవసుప్రదా హిరణ్యరూపాస్వర్ణమావినీ
 రజతస్రజాస్వర్ణప్రభా స్వర్ణప్రాకారాపద్మవాసినీ పద్మహస్తా పద్మ
 ప్రియా ముక్తాలంకారా చంద్రాసూర్యాబిలవప్రియా ఈశ్వరీ
 భుక్తిర్భుక్తిభూతి ఋద్ధిస్సమృద్ధిః కృష్టిః పుష్టిభక్షనదాభనేశ్వరీ
 శ్రీధ్వాభోగినీ భోగదాసావిత్రిభాత్రీత్యాదిప్రణవాది సమంతా
 శ్చతుర్భుక్తాంతామంతాః । ఏకాక్షరవచనగాదిపీతం । లక్షజపః -
 దశాంశంతర్వణం । శతాంశంహవసం । సహస్రాంశంద్విజత్య
 ప్తిః । నిష్కామా నామేవ శ్రీవిద్యాసిద్ధిః॥ సకదాపిసకామానామితి॥

అథహానందేవాణామ స్మరీయయామాయయా నిజాప్యం
 తత్త్వంబ్రాహ్మిణి తథేతిసమూహావచ । యోగేనయోగోజ్ఞాతవ్యో
 యోగోయోగాత్ప్రచక్షతే । యోగిమత్తస్తుయోగేన సయోగీర
 మతేచిరం॥ సమాపయ్యానిదాంసుజీకే ౭ ల్పభోజీశ్రమత్యాజ్య

బాధవినిత్రేపిదేశే । సదానీతనిస్తృజ్యవిష ప్రియతోఽభవా
 ప్రియరోధో నిజాభ్యాసమ్ముగాత్ ॥ వక్త్రేణాపూర్యవాయుం
 ముతవహనిలయైఽపానమాకృష్యధృత్వాస్వాం గుప్తాధ్యంగురీ
 ధిర్వ రకరతలయోజ్జ్వలి రేవంసిరుంధ్య । శ్రోత్రేనేత్రేచనానా
 పుటయుగళిమధో స్నేహమాగేణాసమ్మ క్ష్యంతప్రత్యయాంసం
 ప్రణవబహువిధ ధ్యానసంలీనచిత్తాః । శ్రీవణముఖనయననానా
 నిరోధనేనైవకతావ్యం । శుద్ధసుమయ్యుసరతౌ స్ఫుటమమలం
 శూన్యతేనాదః । విచిత్రఘోషసంయుక్తా నాహితేశూన్యతే
 ధ్వనిః । దివ్యదేహశ్చతేజస్వీ దివ్యగంధోఽప్యరోగవాక్ । సం
 పూర్ణాహృదయశ్శూన్యే త్వారంభేయోగవాక్భవత్ । ద్వితీ
 యాంవిఘటికృత్య వాయుర్భవతిమధ్యగః । దృఢాసమోభవేద్యో
 గీ వత్సాద్యాసనసంస్థితః । విష్ణుగ్రంథేస్తతోభేదా త్పరయా
 నందసంభవః । అతిశూన్యోవిమదకశ్చ భేరీశబ్దస్తతోభవత్ ।
 తృతీయాంయత్నతోభిత్వా వినాదోమద్భవధ్వనిః । మహాశూ
 న్యంతతోయాతి సర్వసిద్ధిసమాశ్రయం । చిత్తానందంతతోభిత్వా
 సర్వపీఠగతానిలః । నిష్పర్వైష్ట్యవశ్శబ్దః క్షణనిత్యోభవే
 త్ । ఏకీభూతంతదాచిత్తం సనకాదిమునీడితం । అంతేన తం
 సమారోప్య ఖండేఖండంసమర్పయత్ । భూమానప్రకృతింధ్యా

త్వా కృతకృత్యోమృతోభవేత్ । యోగేనయోగంసంరోధ్య భా
వంభావేనచాంజనా । నిర్వికల్పంపరంతత్వం సదాభూత్వాప
రంభవేత్ । అహంభావఃపరిత్యజ్య జగద్భావమనీదృశం $\frac{1}{2}$ నిర్వి
కల్పస్థితోవిచ్ఛాదో భూయోనాపృథుకోచతి । $\frac{1}{2}$ సలిలేంధ్రం
యన్వత్ప్రాయంభవతియోగతః । తథాత్మమనసోరైక్యం సమా
ధిరభిధీయతే । యదాసంక్షీయతేప్రాణో మనసంచప్రతీయతే ।
తదాసమరసత్వంయతే సమాధిరభిధీయతే । యత్పమత్వంతయో
రక్రి నీవాత్మజరిమాత్మనూః । సమత్తనప్తసంకల్ప స్సమాచి
రభిధీయతే । ప్రతాపశక్యంమనశ్శూన్యం బుద్ధిశూన్యంఽరామ
యం । సర్వశూన్యంనిరాకాశం సమాధిరభిధీయతే । స్వయ
మచ్చరితేదేవా తేహీనత్యసమాధివా । నిశ్చలతంత్రానీనా
త్పమాధిరభిధీయతే । యత్రయత్రమనోయోగో తత్రతత్రవరం
భవం । తత్రతత్రపరంబ్రహ్మ నేర్వృత్తసమవస్థితమితి ॥

ఆక్షరైశ్చ నందేవాణామర్చనచక్రివిహీన మనుయోగీతి తథే
తిసమూహాదా । ఆథాశీనిచ్చచక్రిం త్రిరావృత్తిభగమందలఃకా
రంత్రేయూంకందేశక్షిః । పాదకాకారం ధ్యాయేత్తత్రైం కామ
రూపవీణం సర్వకామ ఫలప్రదంకవతి । ఇత్యౌకారచక్రిం ।
ద్వితీయం స్వాధిష్ఠానచక్రిం మధ్యకంతన్నక్షేపక్షిమృధిముఖం
లింగం పంచాకాంకురసదృశం ధ్యాయేత్తత్రైవధ్యాయ వీణం

జగదాకర్షణ నిర్దిష్టదంభవతి । తృతీయంవాధిదక్రం పంచావ
 తం సర్వకుటిలాకారం తన్నధ్యేమండలినిం బాలార్కకోటి
 పంచాదితనుమధ్యాంధ్యామేత్ । సామధ్యేశక్తి స్వర్వనిర్దిష్ట
 దాభవతి । మణిపూరకచక్రం హృదయచక్ర మప్తదశమభో
 ముఖం । తన్నధ్యే జ్యోతిషజ్ఞానులింగాకారం ధ్యామేత్ । పైవ
 హంసకళాసర్వప్రియా సర్వలోకవశ్యకరీభవతి । కంఠచక్రం
 చతురంగుళం తత్త్రివామే ఇతావంద్రినాడి దక్షిణే పింగళా
 సూర్యనాడి । తన్నధ్యే సుమమ్మాం శ్వేతవరాకంధ్యామేత్ ।
 యవివం వేదానాహత నిర్దిహాభవతి । తాలుచక్రం తత్త్రి
 మృతధారా ప్రవాహః ఘంటకాలింగం మూలచక్ర రంభే
 రాజదంతావలంబిని వివరందశమద్వారం తత్త్రిశూన్యంధ్యామే
 చ్చిక్షలయంభవతి । సప్తమభూచక్ర మంగుష్ఠమాత్రం తత్త్రి
 జ్ఞాననేత్రం దీపశిఖాకారం ధ్యామేత్ । తదేవకపాలకందం
 వాక్పిర్దిష్టదంభవతి ॥ ఆజ్ఞాచక్రమప్తమం । బ్రహ్మరంధ్రంసిర్వాణ
 చక్రం తత్త్రిసూచికాగ్రహేతరం ధూమ్రశిఖాకారం ధ్యామే
 త్ । తత్త్రిజాలంధరపీఠం మోక్షప్రదంభవతి । ఇతి వరబిష్ణు
 చక్రం నవమమాకాశచక్రం తత్త్రిషడశదశవద్ మూర్ధ్వము
 ఖం తన్నధ్యకణికా త్రిహటాకారా తన్నధ్యే యధ్వేశక్తి
 కాంపశ్యధ్యామే తత్త్రివపుణాగరిపీఠం సర్వేచ్ఛానిర్ది సౌఖ

సంభవతి ॥ సౌభాగ్య లక్ష్మ్యపనిషదం నిత్యమధీతే సోఽస్మి త్సా తా
భవతి । సవాయుపూతో భవతి । ససకలధనభాగ్య సత్పుత్ర
కలత్ర)హయభూగజ వకుమహిషీ దానీదానయోగ జ్ఞానవాక్
భవతి । నసపునరావర్తతే నసపునరావతతత ఇత్యుపనిషత్ ॥
ఓంవాజ్ఞేమనసీతిశాంతిః॥శ్రీరస్తు॥

ఇతి సౌభాగ్యలక్ష్మ్యపనిష త్సమాప్తా.

శ్రీపంచదశీస్తవ ప్రారంభః.

ఓం॥ కల్యాణవృష్టిధిరివా మృతపూరితాభిః క్షీణస్వయం
వరణ మంగళదీపికాభిః । సేవాధిరంబతవ పాదసరోజయూలే నా
కారికిం మనసీభాగ్యవతాంజన్మానాం॥౧॥ ఏతావదేవజనని స్సల
హణీయమాస్తైత్వద్వంద సేవనవిత్థాగితేచ సేత్రే । సాన్నిధ్యమన్య
తరుణాంబుజ సోదరస్యత్వద్విగ్రహస్య పరయానుభయాప్లుతస్య ॥
౨॥ ఈశత్వనామకలుషాః కఠినామసంతప్రిహ్లాదయః ప్రతిభవం
ప్రళయభిభూతాః । ఎకస్స ఏవజగత్స్థిర సంస్థితాస్తేయః పాద
యోత్తవస కృత్వణతింకరోతి॥౩॥ లభ్యాసకృత్త్రిపుర సుందరి
తావకీనం కారుణ్యకందళితకాంత భరంకిటాక్షం । కందర్పభావ
సుభగాః భిలుభక్తిభాజస్సంమోహయంతి తరుణీభుజవనత్రయ

౭॥౪॥ హింకారమేవతవనా మగృణంతిపేదామూత త్రీకొణ
 నిలయైతిపురేతిజేతే । త్వత్సంప్రసృతాయమథటాదిభయం ద్విష్ట
 యదీవ్యంతినందనవ నేసహలోకపాలైః॥౫॥ హంతుఃపురామధిగ
 శం పరిషీయమాసఃకూరః కథంనభవితాగరశస్యవేగః । నాశ్వాస
 నాయయది మాతరిదంతవాధకం దేహస్యశశ్వదమృతా ప్లుతశీతల
 స్మ॥౬॥ సర్వజ్ఞతాం సదసివాక్పటతాం ప్రసూతేదేవత్వదంఘ్రి
 సరసీరుహయాఃప్రసాదః - కించస్ఫురన్తమట ముజ్జ్వలమాతప
 త్రిం ద్వేచామరేచమహతీం వసుధాండదాత॥౭॥ కల్పద్రుమై
 రభిమత ప్రతిపాదనేష్టుకారుణ్యవారిధిభి రంబభవత్కటాక్షైః ।
 ఆలోకయత్ప్రపుర సుందరిమామనాథంత్యయ్యై వభక్తిభరితంత్య
 యాబద్ధతృప్తిర్ని॥౮॥ హంతేతరుష్యపిమనాం నీనిధాయచాన్యభక్తి
 వహంతికిల పామరవైవతేషు । త్వామేవదేవిమననాసమనుష్టరా
 మిత్యామేవనామిశరణం జననిత్వమేవ॥౯॥ లక్ష్మ్యేషు సత్త్వపి
 కటాక్షసిర్క్తకానా మాలోకయత్ప్రపుర సుందరిమాంకదాచిత ।
 సూనంమయాతుసప్తకః కరుణైకపాత్రంజాతో జనిష్యతిజమినవ
 జాయతేవా॥౧౦॥ హింక్రీమితి ప్రతిదినంజపతాంతవాఖ్యాం
 కిన్నానుదుర్లభ మిహత్రిపురాధివాసే । మాలోకిరీటమదవాప్రణ
 మాసనీయాంతాం నేవతేవసుమతీస్వయమివలక్ష్మీః॥౧౧॥ సంప

త్వరాదిగతతంత్రయ సంధనాని సామ్రాజ్యవాసవిరతానిసర
 రుహా - త్వద్వందనాని మురితాహరణాద్భుతాని మామేవమాతర
 నిశంకలయంతున్యాశం॥౧౨॥ కల్పవసంశృతిమ కల్పితకాండ
 వస్యదేవస్య ఖండవరకోపరవైరవస్య । పాశాంకువైక్షవశరాస
 నపుష్పవాదాసాసాక్షిణీ విజయనేతవమూర్తిరేకా ॥౧౩॥ ల
 గ్నంసదాభవతు మూతరిదంతవాభకం లేజఃపరంబహుశకుంకుమ
 పంకకోణం - కాన్యత్కిరీటమమృతాంగుకరావతం సమమధ్యే త్రి
 కోణనిలయం వరమమృతాద్రకం॥౧౪॥ హీంకారమౌవతవనా
 మతదేవరూపంత్య న్నామదులకాభ మిహాత్రిపురేక్యణంతి । త్వత్తై
 జసాపరిణతం వియదాదభూతం సౌఖ్యంతమూతిసరసీరుహసంప
 దాద్యైః ॥౧౫॥ హీంకారత్రయ సంపుటేనమహతా మంత్రేణ
 సంబిషితంప్రీతంయః ప్రతివాసరంతవ పురోమాతజకవేష్టంత
 విత్ । తస్యక్షుణ్ణిభుజోభవంతి వశగాలక్ష్మీశ్చరస్థాయినీవాణీ
 నిమకాలస్మాధిభారభరితా జాగతికాపీఘకంవయః॥

ఇతి శ్రీమచ్ఛంకర భగవత్పదాచార్య కృతిః.

కల్యాణవృద్ధిక్షవ స్సంపూర్ణః.
 ఓంరత్నం.